

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale i gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXIX. Št. 224 (8626)

TRST, torek, 25. septembra 1973

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

BRUTALNA ČISTKA V SREDIŠČU SANTIAGA

Vojaška junta je še zaostрила protidelavsko represijo v Čilu

Na otoku Juan Fernandez pripravljajo ogromno koncentracijsko taborišče po nacističnem zgledu - Šest sindikalnih in političnih voditeljev ubitih v San Antoniu

SANTIAGO DE CHILE, 24. — Čilska vojaška junta je sklenila še bolj zaostri represijo, ki je v teku v državi proti pristašem umorjenega predsednika Allendeja. Več kot tri tisoč vojakov in policistov je začelo včeraj veliko »čistko« v Santiagu: vojaki, ki so bili oboroženi celo z lahkiimi topovi, so pregledali cele mestne četiri, vdrali v stanovanja, aretirali na desetine ljudi, zaplenili na stotine »sumljivih« knjig in časopisov, ki so jih nato javno zažgali na ulicah. V mestu vlada pravi teror zaradi izredno brutalnih metod soldateske: mnogi prebivalci Santiaga so sami uničili vse knjige, ki so jih imeli v stanovanju, da bi se izognili aretaciji, saj bi tudi en sam levičarski časopis lahko pomenil, v obeh fašističnih oblastih, »prevratniško propagando« in torej proces pred vojaškimi sodišči, ki v teh dneh delajo s polno paro.

Toda ne gre le za aretacije, ampak tudi za prave pokole. Tako so na primer uradno sporočili, da je bilo v San Antoniu, pristaniškem mestu kakih 150 kilometrov severno od Santiaga, ubitih šest oseb, od katerih štiri sindikalni voditelji, en bivši član Allendejeve telesne straže in en voditelj skrajno levičarske organizacije MIR. Uradno poročilo trdi, da so bili ubiti, ko so skušali zbežati s furgona, s katerim so jih peljali v zapor, vendar je v uradni verziji mnogo nesoglasij, zaradi česar je po mnenju tujih ozorovalcev šlo za pravi namerni uboj.

Vsi čilski zaporji so polni delavcev, sindikalistov, študentov in intelektualcev. Veliko pripornikov drži pod strogim nadzorstvom na ladajah, mnoge pa so že odpeljali na otok Juan Fernandez, ki ga fašistične oblasti očito nameravajo spremeniti v ogromno koncentracijsko taborišče po nacističnem zgledu.

Kljub vsemu temu pa ljudski odpor ni bil zatrt. Fašistične oblasti so morale priznati, da je v zadnjih urah prišlo do nekaterih bombnih atentatov in do napada oborožene skupine na neko vojašnico.

Na koncu naj še omenimo, da je bilo latinskoameriško lahkotletsko prvenstvo, ki bi moralo biti v Santiagu sredi oktobra, odloženo na marec. Uradna verzija pravi, da so morali prvenstvo odložiti, ker je treba popraviti tekmovalne steze glavnega stadiona v Santiagu. Vzroki, zaradi katerih bi treba steze popraviti, so jasni: v stadionu je trenutno zaprtih okrog sedem tisoč antifašistov in pristašev levičarskih strank.

Minić odpotoval na zasedanje OZN

BEOGRAD, 24. — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić je odpotoval danes jutru na 28. zasedanje generalne skupščine združenih narodov v New York. Pričačuje se, da bo Minić sredi tega tedna govoril na plenarni seji.

Srečanje Arafat-Asad

DAMASK, 24. — Iz Sirije poročajo, da sta se sestala vodja palestinskega osvobodilnega gibanja Jaser Arafat ter sirski predsednik Hagez Asad. Na pogovorih so bili prisotni še nekateri člani palestinske organizacije ter predsednik palestinskega nacionalnega sveta Kaled Fahum. Govor je bil o odnosih med Sirijo in Palestinci.

IZJAVE BREZNEJE V TASENTU SZ ponudila Kitajski podpis sporazuma o nenapadanju

MOSKVA, 24. — Generalni tajnik KP SZ Brežnjev, ki se te dni mudi v Tasentu v sovjetski republikli Uzbekistanu, je v svojem govoru obravnaval nekatera dejstva vprašanja azijske celine. Ugotovil je, da se je politično ozračje v Aziji v zadnjem času odločno izboljšalo, pri čemer je poudaril vlogo Indije ter izrazil zaupanje v pozitiven izid potovanja japonskega ministrskega predsednika Tanaka v SZ.

Brežnjev je govoril tudi o odnosih med Sovjetsko zvezo in Kitajsko, ki je bila v Moskvi predlagala junija, naj bi obe državi podpisali sporazum o medsebojnem nenapadanju. Kitajska pa na ta konkretni predlog ni odgovorila. Generalni tajnik KP SZ je nato izjavil, da so Kitajske obtožbe, češ da ima Sovjetska zveza namen napasti Kitajsko, popolnoma brez podlage.

Značilno je, da sta centralni komiteji KP SZ in sovjetska vlada uradno ponudila sporazum o nenapadanju prav v juniju, na predvečer potova

SMRT PABLA NERUDE

Po vsem svetu je globoko odjeknila vest o smrti velikega čilskega pesnika in Nobelovega nagajenega za literaturo Pabla Nerude. Pesnik je umrl preteklo noč v bolnišnici v Santiagu, kjer so ga sprejeli 15. septembra zaradi neozdravljive bolezni.

Neruda, ki je bil med najožjimi sodelavci in osebnimi prijatelji umorjenega predsednika Allendeja ter vnet borec za pravico latinskoameriških narodov, da se osvobodijo tuje izkoriščanja, ni preživel velike tragedije svojega naroda. Kmalu po vojaškem udaru čilskih fašistov je vzpostavil stik z mehiškimi veleposlaništvom in zaprosil za politično zatočišče v Mehiki, saj v Čilu ni bilo več mesta zanj. Mehška vlada je njegovo prošnjo sprejela, Neruda pa bi moral zapustiti svojo domovino v prihodnjih dneh.

Vojaška junta ne bo dovolila, da bi Nerudi pripravili pogreb, ki bi bil vreden velikega umetnika, saj bi se pogreb lahko spremenil v manifestacijo vere v svobodo, proti zatirateljski fašistični režimu.

Članek o Pablu Nerudi objavljamo na 4. strani.

IZID VOLITEV POTRDI PREDVIDEVANJA

Peron ponovno izvoljen za predsednika Argentine

Za podpredsednico izvoljena Peronova žena Isobel

BUENOS AIRES, 24. — Po predvidevanjih je Juan Domingo Peron z velikim naskokom zmagal na predsedniških volitvah v Argentini. Po neuradnih podatkih, ki pa se bodo zelo verjetno le malenkostno spremenili, je 77-letni Peron osvojil 7 milijonov 360 tisoč glasov, njegov glavni tekmeč, kandidat radikalne stranke Balbin, pa je prejel 2 milijona 900 tisoč glasov, se pravi 24,37 odst. Peronu in Balbinu sledi konservativec Manrique, ki je zbral poldrug milijon in 12,43 odst. vseh glasov.

Peron je prejel skoraj 62 odst. glasov, kar je sicer nekoliko manj, kot so predvidevali politični opazovalci, je pa odločno več od tega, kar je zbral peronistični kandidat Campora na prejšnjih volitvah, ko je dobil slabih 50 odst. 11. marca, na prejšnjih volitvah, so Argentinci v glavnem izrazili svoje nezadovoljstvo z vojaško vlado, ki je bila na oblasti že sedem let in je položaj v državi samo poslabšala ter privedla Argentino na rob gospodarskega bankrota. Na sedanjih volitvah so volili v glavnem za Perona in Balbina, saj sta justicialistična koalicija in radikalna stranka predstavili programa, ki sota se v množicem krila.

Poleg Perona je bila izvoljena za podpredsednico njegova žena Isobel, ki sicer še ni tako priljubljena kot njegova prejšnja pokojna žena Evistita.

Sovjetski ministrski predsednik Aleksej Kosigin in predsednik ZIS Džemal Bijeđić ob prihodu sovjetske delegacije na letališče v Beogradu

Preteklo noč je umrl v Santiagu Pablo Neruda, Nobelov nagajenec za literaturo in eden največjih sodobnih pesnikov. Neruda je bil komunist in vnet zagovornik Allendejeve poti v socializem. Po fašističnem državnem udaru se je pripravil, da bi se izognil kruti represiji novega režima. Vojaška junta je prepovedala, da bi mu pripravili dostojen pogreb, bil mu pripravil dostojen pogreb, ki se boji, da se ne bi žalna svečanost spremenila v demonstracijo proti fašističnemu režimu.

Ob udeležbi velikega števila ljudi sta bili v nedeljo v Kopru in v Cerknem veliki proslavi tridesete obletnice splošne vstaje

KOSIGINOVE IZJAVE OB PRIHODU NA OBISK V JUGOSLAVIJO

Odnosi med SFRJ in Sovjetsko zvezo slonijo na medsebojnem spoštovanju

Bijeđić in Kosigin sta poudarila pomen zadnje konference nevrščenih v Alžiru

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 24. — Predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijeđić in številni drugi visoki državni in partijski funkcionarji so danes dopoldne pristočno pozdravili predsednika ministrskega sveta Sovjetske zveze Alekseja Kosigina, ki je prišel na svoj prvi uradni obisk v Jugoslavijo. S Kosiginom so prispeli namestnik zunanjega ministra Rodjonov, namestnik predsednika državnega odbora za gospodarske stike z inozemstvom Arhipov, predsednik načrte komisije Inozemcev in drugi visoki funkcionarji sovjetskega zunanjega ministrstva.

Neposredno po prihodu je Kosigin položil venec na grob neznanega junaka na Avali, na spomenik maršala Burjuzova in drugih članov sovjetske delegacije, ki so izgubili življenje 19. oktobra 1964 pri prihodu na proslavo obletnice osvoboditve Beograda in venec na grobove osvoboditeljev Beograda.

Opoldne je predsednik zveznega izvršnega sveta v palači zvezne vlade v Novem Beogradu priredil v čast svojega gosta slovesno kosilo, med katerim sta Bijeđić in Kosigin izmenjela zdravici. Džemal Bijeđić je v svoji zdravici na kratko seznanil Kosigina z rezultati, ki jih jugoslovanski narodi dosegajo v socialistični graditvi.

Bijeđić je poudaril razvoj uspešnega in vsestranskega sodelovanja Jugoslavije s Sovjetsko zvezo, ki temelji na načelih beograjske deklaracije iz leta 1955 in skupnih izjavah Tito — Brežnjeva iz 1971. in 1972. leta, to je na načelih enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja, doslednega spoštovanja posebnosti notranjega razvoja in mednarodnega položaja vsake države. Predsednik zveznega izvršnega sveta je ugotovil, da si je Jugoslavija vedno prizadevala, da se mednarodna vprašanja rešijo na miren način s pogajanjem.

Predsednik zveznega izvršnega sveta je izrazil prepričanje, da danes obstajajo pogoji za aktivno sodelovanje miroljubnih sil za spremembo sedanje stanja odnosov v svetu, kar je jasno prišlo do izraza tudi na nedavnih IV. konferenci nevrščenih na vrhu.

Kosigin je v svoji zdravici poudaril, da je skupno prelika kri v borbi za svobodo in neodvisnost vzhodila sovjetsko - jugoslovansko prijateljstvo, ki ga niso mogla zrahljati nobena zgodovinska dogajanja in da Sovjetska zveza želi, da bi bilo prijateljstvo še močnejše.

Predsednik ministrskega sveta Sovjetske zveze je posebno poudaril dober razvoj gospodarskih odnosov in izrazil mnenje, da so dobre perspektive za njihov nadaljnji razvoj. Sovjetska zveza in Jugoslavija nastopata kot soprota v borbi za mir in opušcanje mednarodne napetosti. Skupno z drugimi socialističnimi in miroljubnimi državami in skupno s protimperialističnimi silami sta dosegli v tej borbi uspehe velikega zgodovinskega pomena (prenehanje vojne v Vietnamu, normalizacija stanja v Evropi, sporazumevanje z ZDA o prepovedi jedrske vojne in druga). Sovjetska zveza sodi, da poustvarjanje mednarodne napetosti in ustvarjanje trdne osnove za mir ni samo stvar večjih držav. Mir je nedeljiv, zato mora biti skrb za njegovo ohranitev pravica in dolžnost vseh držav brez izjeme. Ta misel po besedah Kosigina prišla do izraza na nedavni konferenci nevrščenih na vrhu. Sovjetska zveza soglašala s takim stališčem nevrščenih, kajti vsak poskus reševanja mednarodnih vprašanj s kršitvijo zakonitih pravic drugih, poskus, da se vsili tuja volja, lahko pripelje samo do povečanja mednarodne napetosti in izpodkopavanje osnove mi

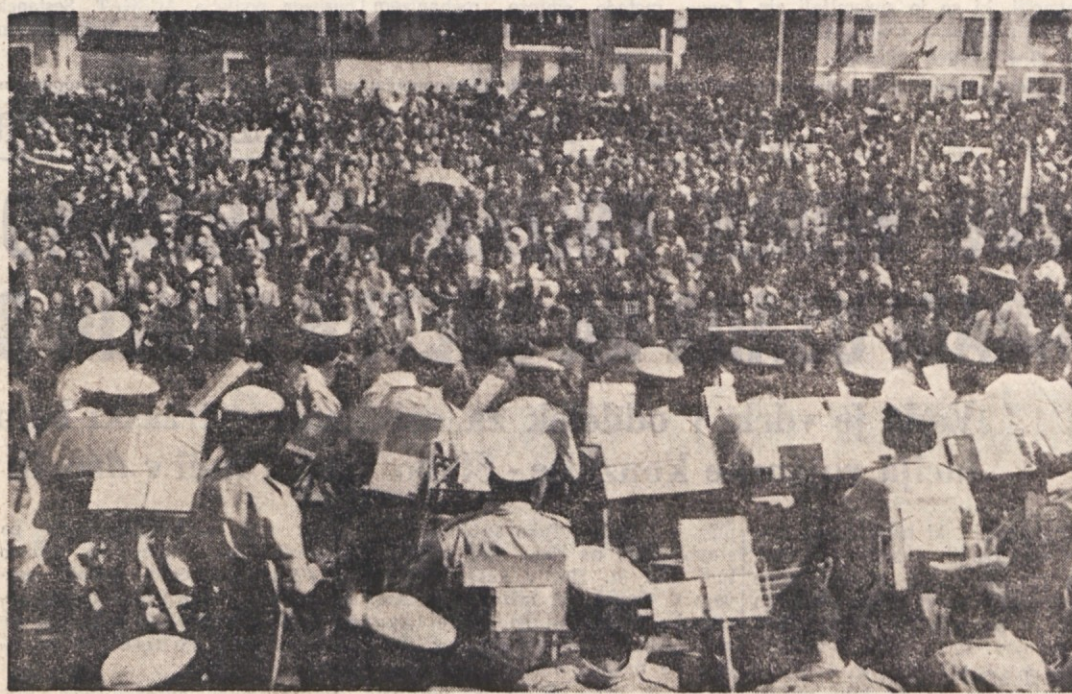
Sovjetski ministrski predsednik Kosigin je prišel na uradni obisk v Jugoslavijo, kamor ga je povabil predsednik ZIS Džemal Bijeđić. V pozdravnih govorih sta oba predsednika poudarila trdno prijateljstvo, ki veže Jugoslavijo in SZ ter dejala, da temeljijo odnosi med obema državama na medsebojnem spoštovanju ter na načelu enakopravnosti.

Izidi volitev v Argentini so potrdili predvidevanja izvedenec, ki so napovedovali izdatno zmago 78-letnega Perona. Peron je prejel več kot 60 odst. vseh glasov ter tako po 18 letih spet postal predsednik Argentine.

PODPREDSEDNIK ZIS DR. ANTON VRATUŠA NA PROSLAVI 30-LETNICE VSTAJE V KOPRU

Manjšine so lahko most, če se lahko enakopravno in samostojno razvijajo

Politika dobrega sosedstva, miroljubne koeksistence in aktivnega sodelovanja se najkonkretnije preverja v odnosih s sosedi - Na partizanskem zborovanju v Cerknem je o odnosih s sosedi, o nujnosti zaščite narodnostnih manjšin in o boju proti iredentističnim silam govoril sekretar sekretariata CK ZK Slovenije Franc Šetinc

Pogled na del udeležencev nedeljske proslave v Kopru

V Kopru in v Cerknem sta bili v nedeljo veliki proslavi tridesete obletnice splošne vstaje primorskega ljudstva proti fašizmu. Na zborovanju v Kopru je govoril podpredsednik Zveznega izvršnega sveta dr. Anton Vratuša, v Cerknem pa sekretar sekretariata CK ZKS Franc Šetinc.

Ne velik prostor pred vevla-govnicama v Kopru se je okrog 10. ure zjutraj zbrala velika množica občanov, bivših borcev, mladincev, tabornikov itd. Še zlasti je bilo mnogo slovenskih in italijanskih partizanov s tržaškega področja, ki so se udeležili te velike proslave. Med drugimi so bili na proslavi tudi prisotni Sergej Kraigher, France Popit, dr. Marjan Breclj, Zoran Polič, generalpolkovnik Franc Tavčar, Aleš Bebler, Lidija Šentjerc, Vida Tomšič, Boris Race, sen. Paolo Sema in druge vidne osebnosti iz Slovenije in zamejstva.

Vratuša je v svojem govoru najprej obudil spomin na dogodke iz vojnega razdobja in nadaljeval, da je slovenski narod zavestno sprejel žrtve, brez katerih ni bilo mogoče ustvariti pogojev za miroljubno sožitje na meji med Italijo in Jugoslavijo ter odpreti perspektive za prijateljsko sodelovanje v duhu dobrega sosedstva. To je bil pri-spevek za miroljubno sožitje in tvorno sodelovanje v miru in varnosti za celo Evropo, ker smo že

tedaj, po Vratušovih besedah, pričakovali, da bodo nove meje bolj linija povezovanja in sodelovanja narodov z obeh strani in da bo narodnostnim manjšinam, ki ostanejo izven svoje matice, omogočeno, da se nemoteno razvijajo kot samostojne etnične skupnosti in v stiku z matičnim narodom. Tako je prišlo 1954. leta kljub divjanju hladne vojne v Evropi do londonskega sporazuma, ki je po splošnem priznanju odprl pot k normalizaciji odnosov in praktičnega sodelovanja med dvema državama različnega družbenega sistema, od katerih je ena članica vojaškega bloka, druga pa nevtralsena.

Prijateljsko sodelovanje ob jugoslovansko - italijanski meji in preko nje so upravičeno citirali tudi na najbolj pristojnih mestih kot primer politike dobrega sosedstva in odprtih meja. Razen tega ne bo pretrirano, če rečemo, da sta sporazum in praktična politika sodelovanja dveh dežel, ki se je razvila na taki osnovi, prispevala k popuščanju napetosti v Evropi in premoščanju njenih razdalj. Jugoslavija se stalno zavzema za dosledno izvajanje take politike v praksi.

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, je nato nadaljeval Vratuša, da se za isto politiko potegujejo tudi odgovorni krogi sosednje Italije, sledeč razpoloženju ogromne večine italijanskega prebivalstva in demokratične javnosti. Pri tem se trudijo, da bi se sodelovanje med sedmima deželama še naprej vsestransko širilo in krepilo. Ugotavljamo pa na žalost tudi, da tak pozitiven razvoj nikakor ne gre v račun neofašističnim in iredentističnim silam, ki izzivajo nemire in sejejo nezaupanje, podobno kot neofašistični in velikomedijski krogi na naši severni meji. Bila bi velika iluzija, če bi smatrali, da gre tu za resnično zaščito nacionalnih interesov. Po svojih ciljih in objektivnih posledicah, so to aktivnosti, ki zlorabljajo iskrena nacionalna čustva za svoje antisocialistične in antidemokratske cilje in zato predstavljajo nevarnost ne samo za prijateljske odnose, ampak tudi za mir in varnost v širših razmerjih in ne samo na tem področju. Zato se jim je treba odločno zoperstaviti, kjerkoli se pojavijo in pod kakršnokoli krinko delujejo.

Vratuša je nato obravnaval notranji razvoj v Sloveniji in je dejal:

Ko se danes spominjamo velikih dni narodnoosvobodilnega boja in nemoteno uživamo njegove plodove, se samo po sebi postavlja vprašanje: Od kod slovenskemu ljudstvu toliko neizčrpane moči in neuničljive žilavosti, da se je uspešno zoperstavilo številčno močnejšemu in tehnično neprimerno bolj opremljenemu okupatorju in da je končno izšlo kot zmagovalci, ki si orez vmešavanja od zunaj svobodno piše svoje postave.

Korenine gredo daleč nazaj do svetlih tradicij stoletnih kmečkih puntov in boja malega naroda za obstoj na ozemlju, katero je tudi po svoji legi že od nekdaj bilo privlačno za osvajalce raznih vrst. V novejšem času so se prejšnjim smotom pridružile še težnje za nasilno asimilacijo in izločitev slovenskega življa s tega ozemlja. Obdobje fašistične dominacije je bilo v tem pogledu vsekar najbolj okrutno. Vse to je samo stopnjevalo odločnost slovenskega naroda, ki nikoli ni priznal razkosanosti v boju za svojo ponovno združitev.

Znano je, da so mu nudili v tem pogledu razne rešitve. Toda pokazalo se je, da je le delavski razred s svojo avantgardno Komunistično partijo, ki nikoli ni priznavala razkosanosti slovenskega naroda, sposoben dosledno kazati pot tako iz protislovij, ki utegnejo nastati v lastnih vrstah, kakor tudi iz spopadov, ki izhajajo iz razrednih nasprotij in podjarmljanja razne vrste.

De dolgo je jasno, da bi vse žrtvile zame, če na čelu revolucionarnega gibanja ne bi bila organizirana sila, ki je usmerjala vse revolucionarne in demokratične tokove v smeri resnične osvoboditve človeka, s tem pa tudi narodov od eksploatacije in podrejenosti. Globoka je torej trditev, da je rdeča zvezda na bojnih zastavah slovenskih in italijanskih partizanov bila simbol skupne volje narodov, ki še stoletja živijo skupaj na tem koščku naše lepe dežele, da združijo sile v antifašističnem boju proti okupatorju in njegovim slugam. Rdeča zvezda na bojnih trobojnicah pa pomeni ravno tako tudi pravico vsakega delovnega človeka, da se osvobodijo izkoriščanja

(Nadaljevanje na 6. strani)

DANES

na Primorskem. Ob prisotnosti najvišjih političnih predstavnikov iz Slovenije in vidnih osebnosti iz zamejstva je v Kopru govoril podpredsednik jugoslovanske vlade dr. Anton Vratuša, na proslavi v Cerknem pa je govoril sekretar sekretariata CK ZKS Franc Šetinc. Oba sta v svojih govorih omenila pozitiven razvoj odnosov z Italijo ter vlogo narodnostnih manjšin v tem procesu.

ZARADI NOVIH KREDITNIH OMEJITEV

Krajevne uprave v naši deželi v težavah pri najemanju posojil

Odobrnika Coloni in Varisco zagotovila deželno pomoč za uresničevanje raznih javnih del

Položaj, v katerem se nahajajo krajevne uprave v Furlaniji - Juljski krajini po sprejetju vladnih ukrepov, ki zadevajo izdajanje posojil in zlasti po ukrepu, s katerim je bila dvignjena uradna diskontna mera, je bil včeraj predmet razprave na širšem sestanku, ki sta ga v našem mestu sklicala deželna odborika za finance Coloni in za krajevne uprave Varisco s predstavnik prizadelel ustanov. Sestanek so se udeležili odborniki za finance iz številnih pokrajin in odborniki tržiške, gorške, videmske ter pordenonske občine.

Predstavnik krajevnih ustanov so naglasili, da so vladni ukrepi znatno omejili možnost najemanja novih bančnih posojil, hranilnice, ki kreditirajo javne ustanove pa so sporočile, da imajo po novem znatno manj denarja na razpolago za storitvene operacije. Zastopniki pokrajin in občin so nadalje postavili zahtevo po odpravi davka na dodatno vrednost IVA, ko gre za operacije, ki zahtevajo uresničevanje raznih javnih del. Nadaljnji problem predstavlja izvajanje zakona št. 336 (o predčasnih upokojitvi bivših borcev v javnih uravah), in to zlasti za tržaško in gorško pokrajino. Predstavnik javnih uprav so nadalje opozorili na huda bremena, ki jih predstavljajo nove obrestne mere v bankah.

Odbornika Coloni in Varisco sta vzela na znanje omenjena vprašanja in zagotovila, da bodo pristojni deželni organi proučili možnosti za njihovo rešitev v doglednem času. Glede višine obresti je Coloni zagotovila, da bo dežela proučila možnost, da bi prevzela nase del ustreznih bremen, poleg tega pa bo pregledala možnosti, da bi krajevnim upravam dovolila širša jamstva karok doslej. Končno je Coloni omenila, da je Sklad za vloge in posojila pred kratkim izrazil svojo pripravljenost pomagati krajevnim upravam z ugodnimi posojili za izvajanje javnih del.

Repentabski odbor proti nasilju v Čilu

Repentabski občinski odbor, zbran na izredni seji 18. septembra, je v imenu vseh občanov ostro obsodil vojaški udar v Čilu, nasilno odpravo demokratičnih svoboščin in teror, ki ga je uvedla vo-

V ŠOLSKI KOMISIJI KONZULTE PRI SV. IVANU

RAZPRAVA O VRTCU V LONJERJU IN DRUGIH ŠOLSKIH VPRAŠANJH

Seje so se udeležili tudi zastopniki slovenskih šol, ki delujejo v tej mestni četrti - Za svetoivanske otroke možno več rešitev, potrebna je le dobra volja

Dramatični položaj razpoložljivosti šolskih prostorov pri Sv. Ivanu je bil glavni predmet razprave na sinočnji seji šolske komisije pri rajonski konzultu. Sestanka so se, poleg nekaterih rajonskih svetovalcev, udeležili tudi ravnatelj ali zastopnik posameznih italijanskih in slovenskih šol, ki delujejo v tej mestni četrti. Med drugimi so se seje udeležili ravnatelj slovenskega učiteljskega prof. Janko Žej, ravnateljica licejev prof. Abramijeva, prof. Ana Volpi - Buzečan za tehnični zavod »Z. Zois«, prof. Kandut za slovensko srednjo šolo in Hedviga Kandutova za slovensko osnovno šolo. Bili so prisotni tudi predstavniki šol »Codermaz«, »Filzi« in drugih zavodov z italijanskim učnim jezikom.

Iz njihovih poročil se je oblikovala jasna slika težkih in resnih problemov, ki tarejo šolske strukture v mestu in prav tako resna vprašanja slovenske šole. Pasivnost javnih oblasti - kot izhaja iz tega orisa - resno ogroža vsak razvoj v sodobnem in progresivnem smislu vsega vzgojnega sistema, tako da se zaradi tega postavlja kot prvenstvena naloga občinske in drugih uprav, reševanje peticij prihodnjega izmen, pomikanje razredov, mrzlično iskanje prostorov v zasilnih in zasebnih zgradbah itd.

V tem okviru (h kateremu se bomo še povrnil v bolj izčrpni obliki) se odpira tudi vprašanje otroških vrtcev in namere občinske uprave in ustanove ONAIRC, da bi potolažila starše 66 otrok od Sv. Ivana (v resnici je teh otrok skoraj dvakrat več!) z ustanovitvijo italijanske sekcije otroškega vrtca v Lonjerju.

Odposlanstvo staršev iz Lonjerja, Podlonjerja in Katinere, ki sta ga spremljala rajonski svetovalec Sergij Pečar in občinski svetovalec Stojan Spetič (KPI), je šolski komisiji orisala položaj v Lonjerju, potrebe staršev in razloge, zaradi katerih bi morala občinska uprava najti drugačno, vsekakor tudi ustrežnejšo rešitev.

Po posegih ravnatelja Skrinjarja, svetovalcev Pečarja in Spetiča, domačinke Magde Čok - Madotto in drugih je članom komisije bilo jasno, da so možne tudi druge rešitve, ki bi vsekakor zadostile potrebni po začasni namestitvi svetoivanskih otrok (vseh in ne samo polovice): ali ureditev montažnega otroškega vrtca na občinskem zemljišču pri svetoivanski cerkvi, ob Ulici Brandis, ali pa namestitve otrok v

V Ulici Cisterneone pomoči

Seja rajonske konzulte za Rojan, Greto in Barkovlje

Na včerajšnji seji rajonske konzulte za Rojan, Greto in Barkovlje so poleg resolucije o slabi kanalizaciji v Miramarskem dvoredu odobrili tudi resolucijo, s katero izraža konzulta zaskrbljenost zaradi načrtovane gradnje deželne palače v Miramarskem dvoredu. Ponovno so tudi postavili zahtevo, da bi občinska uprava poslala konzultam v pretes prošnje za gradbeno dovoljenje, končno pa je konzulta zahtevala nadzorstvo nad obratovanjem tovarne asfalta Zuculin, ki onesnažuje okolje.

Zaključen kongres ženskega gibanja KD

V nedeljo se je končal vsedrjavni kongres ženskega gibanja KD, na katerem so ponovno izvolili vsedrjavno delegatko senatorico Felucciove. Izvolili so 24-članski izvršni odbor, v katerem je tudi tržaška predstavnica Luciana Benni.

● Drevi ob 20. uri bo v prostorih šole »Rossetti« v Ul. Zandonai 4 javni sestanek o petletnem občinskem načrtu in o preureitvi prog avto-busnega podjetja ACEGAT. Sestanek je sklical konzulta za Valmauro in Naselje sv. Sergija.

VČERAJ V POZNIH POPOLDANSKIH URAH

HUDO NEURJE PRIZADELO TRŽAŠKO POKRAJINO ZARADI USADA NA GRETI 6 DRUŽIN BREZ STREHE

Voda je vdrla v oddelek za oživiljanje v tržaški bolnišnici - Resolucija rojanske konzulte - Slabo vreme tudi v drugih krajih dežele

Izreden naliv, ki traja že tri dni, je v včerajšnjih poznih večernih urah prizadel Trst. Mestne ulice so bile tako rekoč preplavljene in človek v škornjih je bil kaj običajen pojav. Prav tako je bil običajen pojav bos človek s čevlji v rokah. Vse to je bila posledica edina vesela točka včerajšnjega dne, ki je prinesel v marsikatero tržaško družino mnogo grenkobe.

Najhuje je bilo seveda za stanovalce hiše v Ul. Cisterneone 114, ki so morali v poznih večernih urah zapustiti dom in se zateči k sorodnikom. Gre za šest družin, skupno 17 ljudi, ki so ostali brez strehe.

Pred stavbo št. 114 v Ul. Cisterneone je v gradnji še ena stavba. Izkopali so temelje, očitno pa niso bile predvidene vse možnosti, kajti na temelje se je včeraj vsul plaz iz pobočja. Tako so ostale tri stavbe prav na robu, med temi je tudi hiša št. 114, v kateri je živelo 6 družin. V hiši so nastale razpoke in oblasti so izdale ukaz za izselitev vseh prebivalcev. Večina je našla zatočišče pri sorodnikih, le neko gospo so sprejeli sosedje. Le malo možnosti je, da se bodo stanovalci lahko vrnili v hišo, kajti voda še vedno izjeda temelje in obstaja nevarnost, da se bo hiša zrušila. V nevarnosti sta še dve bližnji stavbi, vendar pa ni bilo razloga za izselitev in zato so stanovalci lahko še spali pod lastno streho.

Do drugega usada je prišlo v Ul. Cologna, kjer se je posul zid. Tudi ta usad je povzročil precej škodo, saj je ostalo pod ruševinami pet avtomobilov. Več usadov je bilo še v drugih ulicah na pobočjih v tržaškem predmestju. Po podatkih, ki smo jih doslej prejeli, kaže, da je šlo le za zidove, ki niso povzročili večje škode. Vendar pa nismo mogli zbrati in preveriti vseh podatkov, kajti v gasilski centrali je telefon stalno brnel in samo v prvih dveh urah so prejeli gasilci nad 100 pozivov. Povsod niso mogli sami in na pomoč jim je priskočila tudi policija, ki je zastražila področja, ki bi lahko predstavljala nevarnost za meščane.

Dež je vdrl tudi v neko stavbo v Ulici Pascoli. Puščala je streha in voda je zalila stanovanje v višjih nadstropjih. Na kraj so prihiti gasilci, ki so bili v poznih nočnih urah še vedno na delu.

Dež seveda ni povzročil škode samo v predmestju. Nešteto je bilo poplavljenih klet in garaž v mestu samem. V velikih podzemskih garažah v Ul. Valdivrivo in v Ul. Milano je voda okoli 20 ur segala v tržaški bolnišnici, kjer je voda preplavila pritlične prostore, med katerimi tudi oddelek za oživiljanje, v katerem se trenutno zdravi nekaj bolnikov v zelo težkem stanju. Na pomoč so priskočili gasilci in osebe bolnišnice, ki je z neutrudnim delom v kratkem očistilo pod. Voda je vdrla tudi v nekaj trgovin v mestnem središču in lastniki so se morali precej časa truditi, da so počistili trgovine. Škode še niso ocenili, verjetno pa je precejšnja.

Razlog za te poplave v mestnem središču je iskati tudi v mestni kanalizaciji. Marsikje, še predvsem pa po Ul. Carducci, Drevoedu XX. septembra, Videmski ulici in Greti je voda kar drla iz kanalov in pri tem dvigala teže željezne pokrove. Prazne luknje na cestnišču so tako predstavljale izredno nevarnost za avtomobiliste: če k temu dodamo še dejstvo, da je v nekaterih ulicah voda dosegla 20 cm in da je bil poplavljen Miramarski dvoredu v višini železniškega nadvoza, je jasno, da je bil promet po mestu popolnoma paraliziran.

Do največjega zastoja v prometu je prišlo prav v Miramarskem dvoredu, ki so ga morali zapreti za

USPEŠNA AKCIJA KARABINJERJEV

Bankovci in dragocenosti v avtomobilu dveh Sarajevčanov

Preiskovalcem sta izjavila, da sta si denar in dragocene predmete »prislužila s prosjačenjem«

Karabinjerji posebnega oddelka za hitre posege so v nedeljo skoraj po naključju prišli na sled zanimivi zadevi, ki še ni popolnoma razčiščena, ima pa v sebi popolnoma skrivnostnega in čudnega, o čemer bo najbrž prej ali slej izreklo zadnje besedo sodišče. V Miramarskem dvoredu so namreč karabinjerji ustavili bel opel rekord z registracijo SA 7284, v katerem sta se peljala oče in sin, 61-letni Milorad Jovanović in 23-letni Pavle Jovanović. Slednji, ki je avtomobil upravljal, je na veliko presenečenje karabinjerjev izjavil, da je brez potnega lista, medtem ko je bil potni list očeta ponarejen. Zanimivo je, da je bila ponarejena tudi prometna knjižica. Vse to je bilo že dovolj, da so oba možka postreli do glavne karabinjerske postaje v Istrski ulici.

Največje presenečenje je čakalo karabinjerje, ko so skrbno pregledali avtomobil. V skrbno skruti vrtili iz plastike so odkrili cel kup italijanskih in jugoslovanskih bankovcev ter več dragocenih predmetov: zlate in srebrne ure, zapestnice, ogrlice,

V SOBOTO IN NEDELJO Z BOGATIM SPOREDOM

V Padričah so proslavili obletnici društva in odkritja spomenika padlim

V sprevedu do vaškega spomenika, kjer so vaščani počastili spomin padlih, nato pa osrednja slovesnost z govori, petjem in glasbo

Vrenje, ki se je začelo pred 75 leti in priklopilo z vsem zanosom na dan v zmagoviti narodnoosvobodilni borbi, se mora nadaljevati še naprej. S to mislijo, ki je obenem želja in obljuba, so v nedeljo proslavljali v Padričah 75-letnico ustanovitve prosvetnega društva »Slovan« in 25. obletnico postavitve in odkritja spomenika padlim v NOB iz Padrič.

Padriče se, kljub svoji majhnosti - vas šteje nekaj nad dvesto pre-

Odpor PD »SLOVAN« iz Padrič

se topla zahvaljuje vsem, ki so na kakršen koli način pripomogli k uspehu proslave 75-letnice ustanovitve društva in 25. obletnice postavitve in odkritja spomenika padlim v NOB iz Padrič.

Proslava se je začela že v soboto z ženskimi odbojkarskimi turnirjem za pokal »Slovan«, ki so ga udeležili štiri slovenske ekipe. Sobotni del turnirja so sicer odigrali, žal pa so morali prireditelji zaradi hladnega in vlažnega vremena odpovedati plesno zabavo. Temni, grozeči oblaki so tudi v nedeljo dopoldne, ko so morali zaradi odbojkarskega turnirja odigrati v dvorani »L. maja«, zelo zaskrbeljivo prireditelje, a se je v prvih popoldanskih urah le prikazalo sonce in prizanesljivo dovolilo, da se je vse odvijalo po načrtih.

Že zelo zgodaj so se vaščani in številni ljudje iz drugih krajev začeli zbirati na glavnem prireditvenem prostoru pri odbojkarskem igrišču, od koder so ob 15. uri v sprevedu in z godbo na pihala iz Privodra na čelu krenili skozi vase do cerkvice sv. Cirila in Metoda, na procelju katere je zidan spomenik padlim v NOB. Potem ko so pred spomenikom, okrog katerega so se zbrali svoji padli, položili venec, je domačin Josip Grčić otvoril spominsko svečanost. Potem ko je pozdrvil vse prisotne ter še posebej svoje padli, je Grčić dejal, »da je ta svečanost obenem priložnost, da seznamimo mlajše rodove z nekdanjimi žrtvami ter izrecno svojo pripravljenost za okrepitev antifašistične budnosti tudi danes, ko se pred nas postavljajo, bolj kot kdaj koli prej v zadnjih letih, dolžnost po obrambi demokratičnih pridobitev. Ob izrekanju globokega spoštovanja in navezanosti na spomin naših padlih junakov, je med drugim delal govornik, pa je obenem naša dolžnost, da se spomnimo tudi vseh tistih, ki se še danes v raznih krajih sveta borijo za iste vzvišene ideale, za katere so padli v narodnoosvobodilni borbi naši sovaščani.«

Po počastitvi padlih z enominut-

nišjo prišlo do več usadov. Strela je dvakrat udarila v središče Čedad, povzročila pa je le materialno škodo.

NA LEVANTSKEM SEMJU

V četrtek dan Furlanije-Juljske krajine

Pojutrinjskem je v okviru 37. levantskega sejma v Barju »Dan dežele Furlanije - Juljske krajine«. Ob tej priložnosti bo odbojka za industrijo in trgovino Stopper na posebni tiskovni konferenci razloz razloge, zaradi katerih se je deželna uprava letos ponovno odločila za uraden nastop na barjskem sejmu. Na sejmšču so pripravili poseben stand, v katerem so prikazane gospodarske zmogljivosti in turistične privlačnosti Furlanije - Juljske krajine.

Po počastitvi padlih z enominut-

VČERAJ POPOLDNE Z VOJAŠKIM HELIKOPTERJEM

BLISKOVIT PREVOZ NOVOROJENKE IZ ČEDADA V TRŽAŠKO BOLNIŠNICO

Kljub zdravniškim negam je mala Martina Orniaco umrla 20 minut po prevozu v bolnišnico

Izreden poseg za rešitev novorojenke je bil zaman. Martina Orniaco se je rodila včeraj v čedadski bolnišnici. Zaradi predčasnega rojstva so bili tamkajšnji zdravniki v skrb, saj čedadska bolnišnica ne razpolaga s sodobno urejenimi porodniškim oddelkom. Zato je bilo treba prepeljati Martino v tržaško bolnišnico, vendar pa je bil prevoz z rešilnim avtomobilom prepočasen. Po kratkem posvetu s tržaško prefekturo je iz letalskega oporišča v Trevisu vzletel helikopter, ki je najprej pristal v Čedadu in nato, ob 18.40 na tržaškem konjenskem dirkališču na Montebellu. Tu je že čakal rešilni avtomobil, ki je v nekaj minutah prejel malo Martino v otroško bolnišnico Burlo Garofolo. Sprejeli so jo na oddelek za oživiljanje s strogo pridržano prognozo. Ugotovili so, ji pljučnico in kljub vsem zdravniškim negam je dvajset minut kasneje izdihnila.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato pripravlja na hitro trgatve.

Slabo vreme ni le tržaški pojav, ampak so ga zabeležili tudi drugod po Italiji. V naši deželi se je stanje v zadnjih 24 urah poslabšalo; sneg je pobelil vrhove gor, hudo pa je v Nadiških dolinah, kjer je

ramarskega dvoredu kamor se steka voda z Greta in iz spodnjega dela Furlanske ceste.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato pripravlja na hitro trgatve.

Slabo vreme ni le tržaški pojav, ampak so ga zabeležili tudi drugod po Italiji. V naši deželi se je stanje v zadnjih 24 urah poslabšalo; sneg je pobelil vrhove gor, hudo pa je v Nadiških dolinah, kjer je

ramarskega dvoredu kamor se steka voda z Greta in iz spodnjega dela Furlanske ceste.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato pripravlja na hitro trgatve.

Slabo vreme ni le tržaški pojav, ampak so ga zabeležili tudi drugod po Italiji. V naši deželi se je stanje v zadnjih 24 urah poslabšalo; sneg je pobelil vrhove gor, hudo pa je v Nadiških dolinah, kjer je

ramarskega dvoredu kamor se steka voda z Greta in iz spodnjega dela Furlanske ceste.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato pripravlja na hitro trgatve.

Slabo vreme ni le tržaški pojav, ampak so ga zabeležili tudi drugod po Italiji. V naši deželi se je stanje v zadnjih 24 urah poslabšalo; sneg je pobelil vrhove gor, hudo pa je v Nadiških dolinah, kjer je

ramarskega dvoredu kamor se steka voda z Greta in iz spodnjega dela Furlanske ceste.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato pripravlja na hitro trgatve.

Slabo vreme ni le tržaški pojav, ampak so ga zabeležili tudi drugod po Italiji. V naši deželi se je stanje v zadnjih 24 urah poslabšalo; sneg je pobelil vrhove gor, hudo pa je v Nadiških dolinah, kjer je

ramarskega dvoredu kamor se steka voda z Greta in iz spodnjega dela Furlanske ceste.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato pripravlja na hitro trgatve.

Slabo vreme ni le tržaški pojav, ampak so ga zabeležili tudi drugod po Italiji. V naši deželi se je stanje v zadnjih 24 urah poslabšalo; sneg je pobelil vrhove gor, hudo pa je v Nadiških dolinah, kjer je

bivalcev - lahko ponaša z bogato kulturno prosvetno tradicijo. Dejavnost padriških prosvetarjev skoraj ni poznala premora v dolgem življenju društva, kar je tudi mlajšim rodovom vilo samozavest in ljubezen do kulturno prosvetnega dela. Nedeljska proslava je bila zato tudi preverjanje organizacijskih zmogljivosti društva, predvsem pa stopnje zavesti in pripravljenosti za nadaljevanje po tisti poti, ki jo so začrtali nekdanji prosvetarji in še jasneje pokazali padriški borci za svobodo, narodnostno enakopravnost in družbeni napredek.

Proslava se je začela že v soboto z ženskimi odbojkarskimi turnirjem za pokal »Slovan«, ki so ga udeležili štiri slovenske ekipe. Sobotni del turnirja so sicer odigrali, žal pa so morali prireditelji zaradi hladnega in vlažnega vremena odpovedati plesno zabavo. Temni, grozeči oblaki so tudi v nedeljo dopoldne, ko so morali zaradi odbojkarskega turnirja odigrati v dvorani »L. maja«, zelo zaskrbeljivo prireditelje, a se je v prvih popoldanskih urah le prikazalo sonce in prizanesljivo dovolilo, da se je vse odvijalo po načrtih.

Že zelo zgodaj so se vaščani in številni ljudje iz drugih krajev začeli zbirati na glavnem prireditvenem prostoru pri odbojkarskem igrišču, od koder so ob 15. uri v sprevedu in z godbo na pihala iz Privodra na čelu krenili skozi vase do cerkvice sv. Cirila in Metoda, na procelju katere je zidan spomenik padlim v NOB. Potem ko so pred spomenikom, okrog katerega so se zbrali svoji padli, položili venec, je domačin Josip Grčić otvoril spominsko svečanost. Potem ko je pozdrvil vse prisotne ter še posebej svoje padli, je Grčić dejal, »da je ta svečanost obenem priložnost, da seznamimo mlajše rodove z nekdanjimi žrtvami ter izrecno svojo pripravljenost za okrepitev antifašistične budnosti tudi danes, ko se pred nas postavljajo, bolj kot kdaj koli prej v zadnjih letih, dolžnost po obrambi demokratičnih pridobitev. Ob izrekanju globokega spoštovanja in navezanosti na spomin naših padlih junakov, je med drugim delal govornik, pa je obenem naša dolžnost, da se spomnimo tudi vseh tistih, ki se še danes v raznih krajih sveta borijo za iste vzvišene ideale, za katere so padli v narodnoosvobodilni borbi naši sovaščani.«

Po počastitvi padlih z enominut-

nišjo prišlo do več usadov. Strela je dvakrat udarila v središče Čedad, povzročila pa je le materialno škodo.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato pripravlja na hitro trgatve.

Slabo vreme ni le tržaški pojav, ampak so ga zabeležili tudi drugod po Italiji. V naši deželi se je stanje v zadnjih 24 urah poslabšalo; sneg je pobelil vrhove gor, hudo pa je v Nadiških dolinah, kjer je

ramarskega dvoredu kamor se steka voda z Greta in iz spodnjega dela Furlanske ceste.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato pripravlja na hitro trgatve.

Slabo vreme ni le tržaški pojav, ampak so ga zabeležili tudi drugod po Italiji. V naši deželi se je stanje v zadnjih 24 urah poslabšalo; sneg je pobelil vrhove gor, hudo pa je v Nadiških dolinah, kjer je

ramarskega dvoredu kamor se steka voda z Greta in iz spodnjega dela Furlanske ceste.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato pripravlja na hitro trgatve.

Slabo vreme ni le tržaški pojav, ampak so ga zabeležili tudi drugod po Italiji. V naši deželi se je stanje v zadnjih 24 urah poslabšalo; sneg je pobelil vrhove gor, hudo pa je v Nadiških dolinah, kjer je

ramarskega dvoredu kamor se steka voda z Greta in iz spodnjega dela Furlanske ceste.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato pripravlja na hitro trgatve.

Slabo vreme ni le tržaški pojav, ampak so ga zabeležili tudi drugod po Italiji. V naši deželi se je stanje v zadnjih 24 urah poslabšalo; sneg je pobelil vrhove gor, hudo pa je v Nadiških dolinah, kjer je

ramarskega dvoredu kamor se steka voda z Greta in iz spodnjega dela Furlanske ceste.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato pripravlja na hitro trgatve.

Slabo vreme ni le tržaški pojav, ampak so ga zabeležili tudi drugod po Italiji. V naši deželi se je stanje v zadnjih 24 urah poslabšalo; sneg je pobelil vrhove gor, hudo pa je v Nadiških dolinah, kjer je

ramarskega dvoredu kamor se steka voda z Greta in iz spodnjega dela Furlanske ceste.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato pripravlja na hitro trgatve.

Slabo vreme ni le tržaški pojav, ampak so ga zabeležili tudi drugod po Italiji. V naši deželi se je stanje v zadnjih 24 urah poslabšalo; sneg je pobelil vrhove gor, hudo pa je v Nadiških dolinah, kjer je

ramarskega dvoredu kamor se steka voda z Greta in iz spodnjega dela Furlanske ceste.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato pripravlja na hitro trgatve.

Slabo vreme ni le tržaški pojav, ampak so ga zabeležili tudi drugod po Italiji. V naši deželi se je stanje v zadnjih 24 urah poslabšalo; sneg je pobelil vrhove gor, hudo pa je v Nadiških dolinah, kjer je

ramarskega dvoredu kamor se steka voda z Greta in iz spodnjega dela Furlanske ceste.

Slabo vreme ni prizadelo le Trsta. V vseh okoliščini dežuje že tri dni; deževje je sicer sprva razveselilo kmete, ki so se pritoževali zaradi dolge suše, sedaj pa že preti nevarnost, da bo začelo groziti gniti na trtjah. Marsikateri kmet se zato

ŠE ENA TEŽKA IZGUBA ZA ČILE

Zamrl je glas velikega pevca

Umrl je Pablo Neruda, največji čilski in latinskoameriški pesnik. Eden največjih pesnikov na svetu, Nobelov nagajenec. Pogumni, vztrajni, neomahljivi bojevnik za mir, demokracijo, za srečo in enakopravnost ljudi.

Človek ima vtis, kot da ga je umorila silna nesreča, ki je prišla nad njegovo ljubečost, ko je krležo pobesnel, prodanih generalov zalilo njegovo ljubljeno deželo, njegovo Čile s krojijo tisočev njegovih najboljših sinov. Ko je v Čilu bila zadolžena demokracija, po teptanja svoboda, ko je za judenje groše čilska buržoazija s pomočjo generalskih plačancev začela razvoj čilske družbe morda pa več let.

V resnici, pravijo poročila, je Pablo Neruda strla zarotna bolezen, ki ga je napadla še pred časom. Toda gotovo je, da je to, kar se je zgodilo v Čilu, prispevalo k njegovemu hitrejšemu koncu. In če drugega ne, je veliki pesnik in veliki človek Pablo Neruda bil primoran zapustiti ta svet z veliko bolečino in žalostjo v srcu, z nepotešeno željo, ki jo je vedno v sebi nosil, da bi videl v svoji domovini vsaj začetek ostvarjanja tistih idealov, za katere se je pogumno do konca boril vse življenje.

Umrl je v bolnišnici Santa Maria, kamor so ga bili pripeljali prejšnjo sredo. Pred dvema mesecema je bil operiran v neki drugi kliniki v Santiagu, zdaj pa ga je ugotovil rak na prostati. Konec je prišel, pravijo poročila, v nedeljo ob desetih in pol zvečer. Ob njem sta bili njegova sestra in njegova tretja žena Matilde Urrutia.

Smrt Pabla Nerude predstavlja, po Allendejevem tragičnem koncu, drugi velik udarec za napredne sile Čila. Da je umrl se je govorilo že takoj po spušču generalске klike, potem je bilo ugotovljeno, da vest ni odgovarjala resnici, a general so jo nemudoma demantirali. Navzlic svoji notorični krvolonosti in želji, da bi pesnika, v katerem so videli svojega velikega, nepopustljivega nasprotnika, najraje umili, si verjetno tako velike odgovornosti pred čilsko in svetovno javnostjo niso hoteli naprtiti.

Pesnik je stanoval v svoji vili, postavljeni na strmi steni nad morjem v mali vasi Isla Negra, oddaljeni 125 km od Santiaga. Ta kraj in svojo hišico je imel zelo rada. Pogosto je bil izjavljaj, da sta »Pariz in Isla Negra moji veliki življenjski ljubezni«.

Semkaj se je bil vrnil lani, iz Pariza, kjer je opravljal dolžnost Allendejevega veleposlanika. Na to pa ga je primorala bolezen. Allendeju se je pridružil kot markisti, intelektualec in patriot. Vključen pa je bil v čilski komunistični partiji, ki je v Allendejevo socialistično stranko sodelovala v vladni koalicijski ljudske enotnosti (Unidad Popular), zrušeni pred kratkim.

Pablo Neruda se je v resnici imenoval Riccardo Naftali Elizer Reyes Bascaltó. Rodil se je 12. julija 1904 v malem naselju Parral, na jugu Čila. Njegov oče je bil železničar, umrl je v železniški nesreči, preden je mali Pablo odrasel. Mati mu je umrla, ko mu je bilo tri leta.

Prose pesmi je napisal, ko mu je bilo komaj petnajst let, postal jih je neki reviji in se podpisal s psevdonimom Pablo Neruda, ime si je izposodil od češkega pripovednika Jana Nerude, ki ga je občudoval.

Bil je nežne, šibke telesne rasti, ni bil primeren za nobeno težje fizično delo, zato so ga, ko mu je bilo petnajst let, poslali na solanje v Santiago. Vendar kot študent ni kazal kdo ve kakšne marljivosti in prizadevnosti. Raje je posedal v raznih bohemskih kavarnah, kjer je razpravljal o literaturi. Svojo prvo pesniško zbirko »Crepuscolari« je objavil l. 1923. Pri dvajsetih letih je požel veliko priznanje v književnem svetu za svoje »Veinte poemas de amor y una canción desesperada«.

Leta 1926 je že imel popolnoma jasno stališče glede svoje poli-

tične opredeljenosti. Bil je na strani zatiranih in izkoriščanih, vrstil se je med levicarje, ki so se zavzemali za preobrazbo sveta v duhu bolj pravičnih, bolj naprednih, bolj človeških odnosov. Leta 1927 je bil v znak priznanja za svoje umetniško delovanje vključen v konzularno službo. Leta 1934 je bil poslan za konzula v španijo, najprej v Barcelono, nato v Madrid. V tem času je sodeloval z Lorco in drugimi španskimi pesniki v neki književni reviji. Izbruh španske državljanske vojne julija 1936 predstavlja prelomnico v njegovem življenju. »Tedad — je zapisal kasneje — sem se preprčil, da je pesništvo dolžnost, pridružiti se ljudstvu in z njim vred voditi borbo za preobrazbo sveta«.

In ne da bi čakal na direktive iz Santiaga, se je odločil ter izjavil, da se Čile postavlja na stran španske republike. Obenem je napisal »España en el corazón« (Španija v srcu), prizadet in občuten pesniški prispevek, posvečen stvari španske republike. Odpočivali so ga v Čile, češ, da je zlorabil svoj položaj, kasneje pa je bil kljub temu poslan v Pariz, da bi tu organiziral odhajanje španskih republikanskih beguncev v Čile.

Medtem so se pesmi iz njegove zbirke »España en el corazón« spreminile v himne španskih revolucionarnih brigad. Pablo Neruda se je prav v tem času španske državljanske vojne odločil za komunistično. Pogostokrat je kasneje izjavljaj, da so bili »komunisti edini enotni in dobro organizirani elementi na republikanski strani«.

Formalno se je v čilsko komunistično stranko vpisal l. 1945. Bil je izvoljen za senatorja. Tri leta kasneje je bila komunistična partija prepovedana, Pablo Neruda se je umaknil iz ilegala in emigriral v Argentino. Prekrščal je Ande na konju. Kasneje, leta 1958, je bila komunistična partija v Čilu spet dovoljena.

Leta 1953 je bila Nerudi podeljena mednarodna nagrada za mir, kasneje je prejel tudi Leninovo in Stalinovo nagrado za mir. Leta 1968 je bil imenovan za častnega člana Nacionalnega inštituta umetnosti in književnosti ZDA, v znak protesta proti ameriški vojaški intervenciji v Vietnamu, pa ni hotel sprejeti diplome iz rok ameriškega veleposlanika v Santiagu. Oktobra leta 1971 mu je bila podeljena Nobelova nagrada za književnost. Švedska Akademija znanosti in umetnosti je v svoji obrazložitvi med drugim ugotovila, da je Pablo Neruda avtor poezij, »ki uresničujeta usodo in sanje nekega kontinenta«.

In res bodo poezije umrlega pesniškega genija, Pabla Nerude, v srčih milijonskih množic latinskoameriških ljudi še naprej budile, netile plamen revolucionarne zavesti, plamen neugasne ljubezni do svobode, pravice in enakopravnosti, plamen neopustljive borbe za ideale do konca, do izpolnitve te »sanje nekega kontinenta«. Zato Pablo Neruda ni mrtel, Pablo Neruda še naprej živečo koraka v vrstah antiparalistične fronte latinskoameriških borcev za svobodo, mir in demokracijo. Skupaj s predsednikom Allendejem in tisoči borcev, ki so dali svoja življenja zanj.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Udeležili se boste neke diskusije v zvezi z obljubo, ki ste jo dali pred časom.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Deležni boste pomoči prijateljev v neki važni zadevi. Novo prijateljstvo bo zavzelo važno mesto v vašem srcu.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Vaša strast za spekulacijo vam bo tokrat zagotovila uspeh. Ne bodite po nepotrebnem ljubosumni.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Zaupna vam bo važna naloga, katero

ZDRAVNIKOVO MNENJE

Okvare na dihalih ki škodujejo srcu

Bronhitis in pljučni emfizem sta bolezni, ki bi ju ne smeli podcenjevati, kajti njune posledice so hujše, kot se zdi

Med kroničnimi boleznimi, ki med dolgotrajnim trajanjem okvarjajo srce, sta v prvi vrsti bronhitis in emfizem pljuč. Oslabljenost srca lahko preprečimo ali pa vsaj omilimo, če začnemo ti dve bolezni pravočasno zdraviti.

Osnovna funkcija dihal je izmenjava dihanega in izdihanega zraka. S pljuči vdihavamo zrak, nasičen s kisikom, izdihavamo pa zrak, ki vsebuje ogljikov dioksid. Za normalno dihanje sta potrebni nemotena živčno-žilna funkcija ter prsni koš normalne velikosti, oblike in gibljivosti. Vse dihalne poti morajo biti prehodne, kar se posebno velja za bronhije in sicer od največjih do najmanjših. Normalna pljuča so elastično napeta. Ta napetost deluje tako da se med vdihom in izdihom bronhiji širijo in ozijo, kar omogoča izmenjavo zraka. Pri nekaterih obolenjih izgube pljuča svojo elastičnost, pri drugih zopet obolijo bronhiji, vse te spremembe pa otežujejo dihanje. Zaradi tega dobiva organizem premalo kisika, ki je neobhodno potreben za pravilno delovanje vseh funkcij organizma.

Najbolj pogoste pljučne bolezni so kronični bronhitis in emfizem ter bronhialna astma. Vse te bolezni imajo zelo podobne simptome, kot je kašelj, težko dihanje (zlasti pri naporu in pri izdihavanju), včasih pa tudi v mitem stanju, »episkanje« in šumenje v prsnem košu. Te bolezni se pojavljajo ali vsaka posebej, včasih pa tudi skupno.

Pri postavljanju diagnoze se utegne zgoditi, da bo en zdravnik ugotovil kronični bronhitis, drugi bo pa menil, da gre za astmo. Bolnik ne ve, komu naj verjame, saj ne ve, da ima lahko obe bolezni hkrati.

Kronični bronhitis in emfizem (po domače pravimo emfizemu napihnjena pljuča) se navadno pojavljata istočasno oziroma skupno. Važno je, da vemo, da moramo vztrajno in z vsemi sredstvi zdraviti bronhitis in ga olajšati ali vsaj preprečiti, da ne pride do poslabšanja. Pljučnega emfizema ne moremo ozdraviti, pač pa bo lažje potekal, čim milejši bo bronhitis.

Kronični bronhitis je vnetje bronhijev, kjer se prekomerno izloča sluz. Ta sluz je poln bakterij in zmanjšuje volumen bronhijev ter draži njihovo ostenje, kar povzroča kašelj. Organizem skuša namreč s kašljem odstraniti iz bronhov sluz in gnoj, ki je poln bakterij. Normalna pljuča so sestavljena iz neštetihih mehurčkov, katerih stene so izredno tanke. Pri pljučnem emfizemu pa je ostenje tako stanjšano, da poka, zaradi česar pride do nezadostne izmenjave plinov.

Najbolj pogost vzrok pljučnega emfizema je bronhitis. Bronhitis in emfizem se pojavljata pri starejših ljudeh, in sicer bolj pogosto pri moških kot pri ženskah.

Pri nastanku teh bolezni ima veliko vlogo tudi geografski položaj. Hladna in vlažna klima pogosto nastane te obolenje. Zrak, nasičen s dimom in plini tovarn, ter raznovrsten prah, ki ga vdihavamo, okvarja bronhialno tkivo. Bolezen je bolj pogosta pri ljudeh, ki imajo nizek standard, morda zaradi tega, ker so bolj izpostavljeni slabemu zraku, vlagi in mrazu. Vemo tudi, da je kajenje cigaret eden izmed glavnih vzrokov za nastanek bronhitisa oziroma emfizema.

Nastanek kroničnega bronhitisa je zelo različen. V začetku se pojavlja kot nedolžen kašelj z izpljunkom. Ker tak kašelj bolniku ne povzroča posebnih težav, ga niti ne zdravi. Z naraščajočo starostjo pa postaja kašelj vedno bolj nadležan, izpljunek vedno bolj gnojen in dihanje, zlasti pri fizičnem naporu, vedno težje. Nezdravljen akutni bronhitis, razne gripe in pljučnice zapuščajo v mnogih primerih trajne bolezenske okvare na bronhijih; če se temu pridružijo še drugi negativni vzroki, kot na primer cigareta, dim, prah, plin, vlaga ipd., se ni čuditi, če bo prišlo prej ali slej do okvare bronhijev.

Tudi dolgotrajna bronhialna astma okvarja pljuča in bronhije. Bolnik dobiva napade težkega dihanja. Bolezen je alergičnega po-narisa, se pravi, da obstoji svojska ali izpremenjena občutljivost organizma na razne snovi, npr. na cvetni prah, perje in različne kemikalije.

Težka kronična vnetja dihal, ki trajajo dlje časa, ne vplivajo negativno samo na izmeno plinov v pljuči, ampak tudi na krvotok. Pride do povišanega pritiska v pljučni arteriji in vseh njenih vejah. Žilice v pljučnem tkivu so vedno manj raztegljive, kar ima za posledico, da je kri slabo preskrbljena s kisikom in da je delo vseh organov, zlasti še srca, oteženo. Seveda se dogodi, da povečan srčni napor oslabi delovanje srca. Poudariti pa moramo, da povzročajo oslabljenje srca samo težki kronični primeri bronhitisa, zato se pač ni treba vsakemu bronhitičnemu bolniku bati, da mu bo srce odpovedalo.

Kdor ima bronhitis, ga mora zdraviti in ozdraviti, če mu to ne uspe, pa vsaj stanje ublažiti, da ne pride do poslabšanja. Preprečevanje je kajenje: neugodno vpliva bivanje v zakajenih in vlažnih prostorih. Koristen je čist, svež zrak, prav posebno še morski. Vsak težek astmatik bi se moral zadrževati na morju dva do tri mesece na leto. Najboljši pogoji za to so na Jadranu. Pri lažjih oblikah bronhitisa je priporočljiv prsni čaj, zaslažen s medom. Če gre za težje oblike, se je treba posvetovati z zdravnikom in se držati njegovih navodil.

Dr. S. B.

jih boste kmalu otrešli. Do ljubljene osebe ste premalo tenkočutni.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Prevelik optimizem v finančnih zadevah. Prehodna zaskrbljenost glede druge osebe.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne zanemarjajte svojega dela zaradi družinskih skrbi. Veliko zadovoljstva v družbi prijateljev.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne sprejemajte novih pobud. Izredna prilžnost za zabavo in razvedrilo.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Nekdo vas bo vprašal za posojilo, ki mu ga ne boste znali odrediti. Veselo vzdusje v družbi prijateljev.

boste odlično izpeljali. Skušali se boste razvedriti v veseli družbi.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Imeli boste nekaj nevesčnosti upravne-ga značaja. Svojemu prijatelju v stiski boste dali dober nasvet.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Treba bo biti bolj natančni pri izjavljanju novih nalog. Izogibajte se spora v družini.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Lepe perspektive za poklicno delo in koristne pobude. Skušajte premagati občutek osamljenosti.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Znašli se boste v težavah, ki pa se

na, medtem ko je na temelju teritorialnih določb mirovne pogodbe z Italijo bistveno skraćeno močje, naseljeno z avtohtono slovenskim prebivalstvom. (2)

Osnrednja določba v mirovni pogodbi z Italijo — zanjo je moči reči, da je varstvena glede na narodnostne manjšine, vsaj kolikor zapoveduje, da morajo njihovi pripadniki uživati varstvo — je petnajsti člen (v I. razdelku II. dela splošnih določb), ki se glasi: »Italija bo sprejela potrebne ukrepe, da zagotovi vsem osebam pod svojo oblastjo ne glede na narodnost (rase), spol, jezik (podčrta avtorja) ali vero, uživanje temeljnih pravic in svobod človeka vstevši svobodo izražanja misli, svobodo tiska in objavljanja, svobodo veroizpovedovanja, svobodo prepričanja in združevanja.« (3)

Gotovo je res, da v citiranem členu niso mislili le na pripadnike narodnostnih manjšin, čeprav člen posebno poudarja nedopustnost narodnostne diskriminacije; z njim so hoteli dati mednarodno pravno zagotovitev vsem italijanskim državljanom glede nastetih pravic in svobod, ki so jih šteli za podlago za potrebno demokratizacijo italijanske države in skupnosti po toliko letih fašistične diktature. Ker so pod njo še posebno trpeli pripadniki narodnostnih manjšin in te manjšine kot celote (podčrta avtorja) — saj je etatični totalitarizem s šovinistično nacionalistično zahtevo »ena država — en narod« izredno brutalno raznarodovalo pri

tako, da razvijajo in uveljavljajo temeljne pravice in svobodine človeka ne glede na narodnost, spol, jezik in vero (podčrta avtorja).

1) Novo mejo med Francijo in Italijo je določil člen 2. mirovne pogodbe z Italijo (gl. Mednarodni ugovori FNRJ, Ugovor o miru sa Italijom, sveska br. 4, godina 1947).

2) Člen 3 mirovne pogodbe z Italijo opisuje mejo med Jugoslavijo in Svobodnim tržaškim ozemljem, v členu 11 pa so določbe o odstopu Zadra, Palagruža in drugih otokov z označenimi morskimi koordinatami in v aneksu I karta novih meja. Če vzamemo za podlago italijansko pravno razdelitev leta 1941, so ostpustili Jugoslaviji ozemlje provinc Zadar in Reka, veliko večino ozemlja provinc Pulj in Gorica ter del provinc Trst, Porsvina novega jugoslovanskega ozemlja je ca. 7362 kv. km, od tega je pripadalo LR Sloveniji približno 3962 kv. km, LR Hrvaški pa 3400 kv. km. Po rezultatih jugoslovanskega štetja l. oktobra 1945 je bilo na tem ozemlju 470.527 prebivalcev, od tega v slovenskem delu približno 180.000, v hrvaškem delu pa 290 tisoč. Čez etnično mejo je Italija ohranila: Kankalsko dolino, Beneško Slovenijo in sektor Gorice. Površina teh treh sektorjev obsega 920 kv. km; leta 1910 (in 1911 za Beneško Slovenijo) je živel na tem ozemlju 23.633 prebivalcev, od tega 56.193 Jugoslava

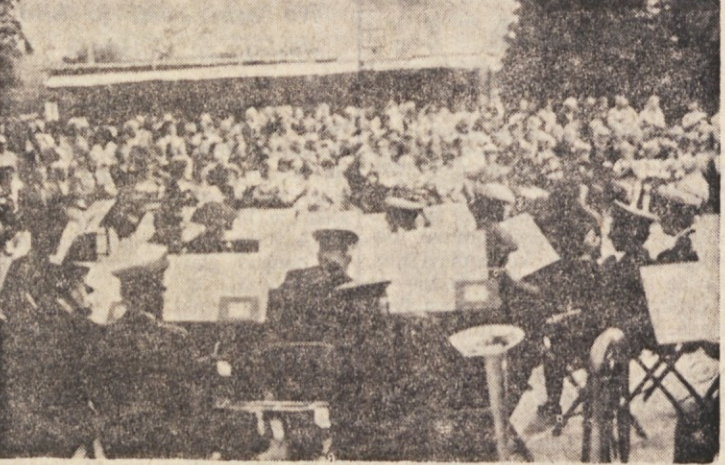
PD «Slovan» iz Padrič proslavilo 75-letnico

Kakor obširneje poročamo na drugem mestu, je PD «Slovan» iz Padrič v nedeljo slavilo svoje 75-letnico. Domačini in gostje so v sprevedu odnesli pred spomenik padlim venci (slika na vrhu). Pri spomeniku je v imenu ANPI spregovoril Vladimir Kenda, (slika zgoraj); domača mladina pa se je spomnilu padlih oddolžila z zborna recitacijo

Na slavlju je nastopil pevski zbor, ki ga vodi Svetko Grgič. Mešani zbor med slavnostnim govorom (gornja slika). Pogled na množico, ki je prihitela na slavlje, na katerem je nastopila tudi godba na pihala

RADIO VELEIZIJA

TOREK, 25. SEPTEMBRA 1973

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 18.15 Program za otroke ATRAGON Japonski film
- 19.50 SPORTNI DNEVNIK Ital. kronike in vremenska slika DNEVNIK
- 20.30 La porta sul buio Četrto nadaljevanje: NEPOSREDNA PRICA Slike in scenarij Daria Argenta Z nocojšnjim nadaljevanjem se zaključi serija oddaj, ki jo je Dario Argento pripravil pod gornjim naslovom. Mlada žena, Roberta, ki jo igra Mariù Tolo, se z avtomobilom vrača proti domu. Nenadoma se neko dekle zaleti pred njen avtomobil. Ženska sicer zavre z vso silo, toda dekle tresči pred njenim avtomobilom, vendar ne zaradi tega, ker bi jo bila ona povzela, pač pa zato, ker jo je ustrelil morilec, ki izgine v noči. Prestrašena Roberta pobegne in ko se vrne v spremstvu policije, ni dekletovega trupla nikjer. Vsi mislijo, da je imela privide, razen njenega moža Guida, ki ga igra Riccardo Salvino. On veruje svoji ženi in v tem moze- vemu zaupanju vanjo najde Roberta moč, da se otrese more- čega razpoloženja. Toda nekega dne, ko hoče prečkati cesto, jo nekdo sune pod drveči avtomobil. Le čudežno ostane pri življenju in vtem ko priče zatrjujejo, da je sama padla pod avtomobil, policijski komisar sprejme njeno verzijo. Iz tega izhaja, da je Robertino življenje v nevarnosti. In res, brž ko se ženska vrne iz bolnišnice, ji po telefonu grozijo s smrtjo. Vsa v strahu hoče zadevo javiti policiji, vendar je nekdo pretrgal telefonsko žico. Na srečo priče domov mož in dogovorita se za neko past. Toda vse to je očveč, kajti mlada žena bo doživela eno najbolj čudnih prigod
- 22.00 ANDANTE MA NON TROPPO Glasbena oddaja, ki jo je pripravila Flora Favilla MELODRAMA
- 23.00 DNEVNIK Parlamentarno poročilo Napoved vremena in šport

DRUGI KANAL

- 21.00 DNEVNIK
- 21.15 KOPERNIK Ob 500-letnici rojstva Letos ves svet slavi 500-letnico rojstva velikega znanstvenika Nikolaja Kopernika, ki se je proslavil v glavnem kot astronom in matematik. Bistvo njegovega uspeha je zrušenje stare teorije, da se ves svet vrti okoli Zemlje. Njegova teorija, ki je danes že stoletja uveljavljena znanost, da je središče našega osonca sonce, je naletela na velikanske ovire, seveda prvenstveno pri cerkvenih krogih, ki so se posebej tedaj imeli glavno besedo. Nikolaj Kopernik se je rodil 19. februarja 1473 na Poljskem in je kot teolog prišel na izpopolnjevanje študija v Bologno. Padovo in Ferraro, nakar se je vrnil na Poljsko in postal cerkveni dostojanstvenik, vendar se je v glavnem ukvarjal z astronomijo. Njegove ideje pa so bile tako revolucionarne, da se dolgo ni upal z njimi na dan. Tako da je dal svoj veliki rukopis v tisk šele tako rekoč tik pred svojo smrtjo. In še tedaj ga ni dal nekemu svojemu cerkvenemu sobratu, pač pa luterancu, ki je njegovo delo »De revolutionibus orbium coelestium« objavil v Nuerenbergu. Mimo Monicelli je pripravil prikaz najpomembnejših dogodkov iz Kopernikovega življenja v dveh delih. V prvem delu izkoristi film, ki so ga napravili o Koperniku pri poljski televiziji in tu spremljamo Kopernika in nekatere druge zgodovinske osebnosti v njihovem zagovarjanju Kopernikove teorije, pa tudi v nasprotovanju njej. V drugem delu pa je »Kopernik v današnji dobi«, to se pravi, da nekateri sodobni znanstveniki, kot na primer znana ameriška astronomka Drake in Schatzman razpravljata o »posledicah« Kopernikovega odkritja

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 10.35, 12.00, 15.45, 16.55, 17.10 SOLA in 16.35 RUŠČINA
- 11.40 MOJ PRIJATELJ DAVID
- 18.10 OBZORNIK
- 19.10 PEVSKI ZBOR IZ POSTOJNE
- 19.55 MOZART
- 20.05 Naga iz kozmetične damnskega moškega
- 20.20 OD GRMECA DO DINARE Drugi del oddaje, ki jo je pripravila beogradska televizija ciklusu Karavana. Gre za potovanje od Grmeča do Dinare, prevod v slovenščino je pripravila Alenka Auersperger
- 20.45 RISANKA
- 21.00 DNEVNIK
- 21.35 DIAGONALE V programu so naslednji prispevki: Gospodarska zbornica pred novimi nalogami. Predsednik zbornice Verbič bo govoril o delu zbornice v zvezi z njenimi družbenimi in gospodarskimi nalogami. Razmislišnja o organiziranosti mladih, prvenstveno v zvezi z reorganizacijo zveze mladine. Govor bo nocoj verjetno tudi problem obratno hmelja, seveda sedaj, ko je ta še mmo in se bori, prikazuje letošnje izkušnje v zvezi s pridelkom in prodajo hmelja
- 22.25 F. M. Dostojenski BRATJE KARAMAZOVI

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 21.00 RISANKA
- 21.15 POROČILA
- 21.30 ZGREŠENI ČLOVEK Celovečerni film
- 23.00 SVET DANES, SVET JUTRI

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Pratika; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.30 Koncert; 18.50 Trobenta in orkester; 19.05 Kmečki panti v slov. slovstvu; 19.20 Program za najmlajše; 20.00 Sport; 20.35 Pucčinjeva »Turandot«; 22.35 Zabavna glasba.

TRST B

- 12.10 Plošče; 13.30 Deželna kronika; 16.20 Deželni kulturni pregled; 16.30 Deželne kronike.

KOPER

- 7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 21.30, 23.30 Poročila; 8.40 Glasba za dobro jutro; 9.30 Glasbeno-govorni spored; 10.00 Plošče; 11.15 Poslušajmo jih skupaj; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Vrstoje se plošče; 14.40 Juke box; 17.00 Na prehodu z...; 17.40 Pevski zbor; 18.00 Program za mladino; 18.45 Pianist G. Demšar; 19.00 Orkestri; 20.00 Zabavna glasba; 20.30 Prenos LR; 21.00 Glasba v večeru; 21.40 Pevski zbori; 22.00 Literarna oddaja; 22.15 Poje Michael Jackson; 23.00 Melkova glasba; 23.35 Jazz.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Četrty program; 14.00 Novejšje ital. konpevke; 15.00 Poletni program za mladino; 18.55 Neapeljske pesmi; 17.35 Plošče za vsakogar; 20.10 Operna glasba; 22.20 »Andata e ritorno«.

II. PROGRAM

- 7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pevci lahke glasbe; 8.40 Kako in zakaj?; 9.50 Nadaljevanje; 10.05 Popevke; 10.35 Poseben spored z Lucio Dallo; 12.40 »Alto gradimento«; 13.50 Kako in zakaj?; 15.00 Popolnaski spored; 15.45 Glasbeno govorni program; 17.35 Plošče in vsakogar; 20.10 »Andata e ritorno« z D. Modugno; 20.50 Plošče.

III. PROGRAM

- 10.00 Koncert za začetek; 11.00 Bachove angleške suite; 11.40 Sodobna ital. glasba; 12.15 Glasba skozi čas; 13.30 Na sporedu so Wagner, Glazunov in Smetana; 14.30 Hindemithova glasba; 18.00 Beethovenovi trii; 18.45 Calamandrei; »Ameriška družina«; 19.15 Večerni koncert; 21.30 Nino Rota; »Roma Capomunni«.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 16.00, 20.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 9.10 Glasbena manjina; 10.05 Radijska slova; Ciciban; 10.35 Simfoniki v svetu lahke glasbe; 11.15 S poti po Balkanu; 12.20 Z nami doma in na poti; 13.10 Melodije; 13.30 Kmetijski dan; 13.40 Slov. narodne; 14.30 Priporočajo vam...; 15.10 Ali jih poznate?; 15.40 aha paš s kitaro; 16.40 Poje Grace Bumby; 17.00 »Vrtljaki«; 17.40 Naš podlistek — A. Praga; Brata; 18.10 Simf. koncert; 19.00 Aktualnosti; 19.15 V torku na videjelu; 19.45 Tipke in godala; 20.00 Lahko noč, otroci; 21.00 Lahka glasba; 21.30 J. Zmajetin; »Mi«; 23.15 Popevke; 00.05 M. Gorjanc; Pesmi; 00.15 Baročna glasba za čembalo.

JANKO JERI - GORAZD KUŠELJ:

Slovenska narodnostna skupnost v Italiji (II)

Nekatere prvine njenega pravnega položaja, tudi v primerjavi s položajem nemške in francoske manjšine

I

Za celovitejšo presojo pravne-ga položaja slovenske narodnostne skupnosti so pomembni tako mednarodni pravni viri kakor tudi notranji državni. Med prve sodijo še posebej določbe mirovne pogodbe z Italijo, ki je bila podpisana v Parizu 10. februarja 1947 in je začela veljati 15. septembra istega leta, ter določbe memoranduma o soglasju z dne 5. oktobra 1954 oziroma posebnega statuta kot njegovega integralnega dela. Med druge uvrščamo nekatere določbe ustave italijanske republike, ta je začela veljati 1. januarja 1948, zatena ustrezne določbe posebnega statuta za deže-

Italijanska nogometna prvenstva

A SKUPINA C LIGE

Monza — Derthona	2:0
Gavinovese — Vigevano	2:1
Lecco — Bolzano	2:0
Legnano — Venezia	0:0
Padova — Alessandria	0:0
Pro Vercelli — Triestina	3:0
Savona — Solbiatese	1:1
Mantova — Seregno	3:2
Trento — Clodiasottomarina	3:1
Udinese — Belluno	2:2

LESTVICA: Monza in Mantova 4. Pro Vercelli, Udinese, Belluno, Lecco, Trento in Alessandria 3. Gavinovese, Solbiatese, Venezia, Clodiasottomarina in Triestina 2. Legnano, Savona, Vigevano in Padova 1. Bolzano, Seregno in Derthona 0.

PARI PRIHODNJEGA KOLA: Alessandria — Seregno, Belluno — Legnano, Bolzano — Gavinovese, Clodiasottomarina — Pro Vercelli, Mantova — Savona, Monza — Udinese, Padova — Lecco, Solbiatese — Derthona, Venezia — Triestina, Vigevano — Trento.

Jugoslovanska nogometna prvenstva

1. ZVEZNA LIGA

Dinamo — C. Zvezda	1:3
Bor — Vojvodina	2:2
Radnički — Beograd	1:0
Celik — Borac	1:0
Sarajevo — Željezničar	1:0
Proleter — Hajduk	1:2
Vež — Olimpija	2:1
Sloboda — Zagreb	3:1
Partizan — Vardar	1:0

LESTVICA: Celik in Dinamo 10. Crvena zv. in Hajduk 9. Beograd, Proleter, Vež in Radnički 8. Sloboda, Sarajevo, Partizan in Bor 7. Željezničar in Olimpija 6. Vardar, Borac, Vojvodina in Zagreb 4.

PARI PRIHODNJEGA KOLA: Crvena zvezda — Zagreb, Vardar — Sloboda, Olimpija — Partizan, Hajduk — Vež, Željezničar — Proleter, Borac — Sarajevo, Beograd — Celik, Vojvodina — Radnički, Dinamo — Bor.

2. ZVEZNA LIGA — ZAHOD

Karlovac — Mercator	1:0
Šibenik — Crvenka	2:0
Rijeka — Dinamo (P)	1:0
Igman — Dinamo (V)	3:2
Iskra — Maribor	2:0
Novi Sad — Osijek	3:2
Leotar — Mura	2:1
Spartak — Bačka	2:4
Famos — Kozara	5:0

LESTVICA: Rijeka 11. Osijek 8. Famos, Novi Sad, Crvenka in Bačka 7. Iskra, Igman, Mercator, Dinamo (P) in Karlovac 6. Dinamo (V), Šibenik, Spartak, Mura in Leotar 5. Maribor in Kozara 3.

PARI PRIHODNJEGA KOLA: Dinamo (P) — Spartak, Crvenka — Rijeka, Mercator — Šibenik, Dinamo (V) — Karlovac, Maribor — Igman, Osijek — Iskra, Mura — Novi Sad, Kozara — Leotar, Bačka — Famos.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

Kladivar — Izola	0:0
Slovan — Drava	4:0
Rudar — Ilirija	2:0
Ljubljana — Kovinar	neod.
Aluminij — Slavija	0:1
Željezničar — Nafta	2:0
Koper — Šmartno	2:1

LESTVICA: Slavija 8. Slovan, Rudar, Kladivar in Koper 7. Željezničar in Nafta 5. Aluminij, Ilirija in Kovinar 4. Šmartno, Izola in Ljubljana 3. Drava 2.

PARI PRIHODNJEGA KOLA: Drava — Šmartno, Slavija — Željezničar, Kovinar — Aluminij, Ilirija — Ljubljana, Izola — Rudar, Slovan — Kladivar.

ZCNL

Sava (K) — Sava (T)	0:0
Primorje — Tabor	4:3
Litija — Triglav	3:2
Adria — Vozila	1:3
Tržič — Usnjar	2:3
Jadrán — Tolmin	2:1

LESTVICA: Vozila 7. Jadrán 6. Litija 5. Triglav, Tržič, Adria, Tabor in Sava (Kranj) 4. Sava (T), Primorje in Usnjar 3. Tolmin 1.

PARI PRIHODNJEGA KOLA: Tolmin — Sava (K), Usnjar — Jadrán, Vozila — Tržič, Triglav — Adria, Tabor — Litija, Sava (T) — Primorje.

DRUGE VESTI

NA ŠESTI STRANI

V A SKUPINI C LIGE

Visok poraz Triestine proti Pro Vercelliju

Tržačani so v drugem polčasu igrali samo v desetih

Pro Vercelli — Triestina 3:0
PRO VERCELLI: Castellazzi, Valdinoci, Jussich, Balocco, Boni, Rossetti, Rossi, Sollier, Maioni, Sereni, Guarnieri, (Calligaris, Ripamonti, Sadocco).

TRIESTINA: Cantagallo, Traballa, Brusadelli, Riva, De Luca, Fera, Truant, Bertoli, Schilliro, Tosetto, Rossi, (Marson, Sello, Paganin).

Sodnik: Gazzari iz Macerate. Strelci: Guarnieri v 15. min., Rossetti v 55. min., Rossi v 59. min. Izključitev Schilliroja in nerazumevanje v obrambi sta bili glavni hibi nedeljske Triestine, ki je nastopila proti Pro Vercelliju trdno odločena, da remizira in prinese domov vsaj točko. Potem ko so Tržačani v prvem polčasu izgubili, so v drugem delu igre, po šestih minutah, izgubili svojega najboljšega napadalca, katerega je sodnik izključil zaradi njegove reakcije nad nekvalifikacijo Jussicha, branilca Pro Vercellija. Takoj nato pa je bil za Triestino polčas, saj je prejel dva zaporedna gola, ki sta zapletala njeno usodo. Gostje so morali proti nevarnim nasprotnikom igrati v desetih in vsako upanje, da bi lahko nadomestili gol zaostanka, ki so ga prejeli v petnajsti minuti zaradi nesporazuma med De Luca in Cantagallojem je bilo zaman. V drugem polčasu bi Tosetto skoraj izenačil, vendar je šel njegov strel za las ven.

Schilliro je že drugi izključen igralec Triestine, po samih dveh kolid prvenstva. Tržaški tretjotajski, ki je tokrat moral nastopati brez D'Alessia, na sredini igrišča, je izgubil še svojega napadalca, tako da se je ekipa naslanjala v glavnem na poštvalnost raznih Bertolijev, ki pa sami niso mogli rešiti položaja. Vendar pa ni vsega kriva le odsotnost veznega igralca. V vrstah Tržačanov je še precej stvari, ki ne delujejo, kot bi morale, predvsem v obrambi, kot se igralci še niso dovolj spoznali in so klonili prav v odločilnih trenutkih. Trener Bonafin, ki se preveč zanaša na nekatere svoje varovance in jih uporablja tudi na neprimernih mestih, bi moral korenito spremeniti svoje vrste in izpiliti tehniko v nekaterih sektorjih.

Potem ko so se Tržačani znašli v desetih in z golom razlike proti Pro Vercelliju, niso znali reagirati proti nasprotniku, ki ni blestel toliko po svoji moči, kot s povezanostjo in skupno igro. Zmagovalci so sicer dobra ekipa, niso pa trenutno sposobni, da bi merili na prva mesta. Proti Tržačanom so zmagali z visokim rezultatom, vendar so tudi poraženci imeli precej možnosti za doseg golov.

Po drugem kolu prvenstva C lige sta ostali v A skupini na vrhu lestvice le dve ekipi, Monza in Mantova, ki sta lani nastopili v B ligi in sta iz nje izpadli. Udinese je v nedeljo zabeležil remi, ki je dosegel prav v zadnjem trenutku, potem ko je izgubil z 2:1. Remi sta dosegli tudi Padova in Venezia, medtem ko se je do prve zmage dokopal novinec v ligi, Gavinovese. Visok poraz je poleg Triestine doživela še Clodiasottomarina, Lecco pa je z gladiom 2:0 odpravil Bolzano.

Pro Gorizia — Rovereto 1:0
PRO GORIZIA: Magris, Medet, Ghermi, Zoratti, Sridigotti, Bianco, Ridolfi (Furlani), Comuzzi, Momesso, Barile, Omizzolo.

ROVERETO: Franceschi, Poletti, Salvini, Gabriellini, Morgia, Taddei (Modena), Prezzi, Filippi, Pellegrini, Veracini, Melloni.

STRELEC: v 40. min. p.p. Momesso.

SODNIK: Canesi iz Cremona. Pro Gorizia je na lastnem igrišču premagala močno ekipo iz Rovereta, ki je lanske sezono nastopala v C ligi. Čeprav rezultat tega ne kaže, je bila premoč Gorizianov takšna, da so se morali gostje v glavnem držati v lastnem kazenskem prostoru, kjer so Omizzolo, Momesso (ki je dosegel gol) in Ridolfi stalno ogrožali vratarja Franceschija.

Pro Gorizia je imela v Omizzolu najboljši uspešnega napadalca, tako da je trener gostujoče ekipe moral zamenjati tri branilce, ki mu niso bili kos. Sredi prvega polčasa postajajo akcije Pro Gorizie vedno bolj nevarne in v 28. min. je Momesso Gorizianom pretil v vodstvo. Barile iz sredine igrišča pride do kazenskega prostora, kjer strelja Ridolfi. Ta strelja naravnost na vratarja, ki žogo odbije prav na nogo Momesse, ki jo brez težav pošlje v mrežo.

V drugem polčasu skuša Rovereto nekajkrat doseči izenačenje v protinapadu, a brez uspeha, nekaj zaradi pogrskosti njegovih napadalcev, nekaj zaradi goriske obrambe, ki ne dopušča nobenega prostega 'hodnika'.

Rudi Pavšič

NA DEŽELNIH MLADINSKIH IGRAH F-JK

Uspeh moštva Pordenona po prvem delu tekmovalja

V namiznem tenisu nastopili tudi predstavniki Krasa in Sokola

V soboto so se v Trstu in v Pordenonu začele mladinske igre za deželna trofeja, ki jih prireja dežela Furlanija - Julijska krajina ob sodelovanju CONT in raznih šol.

Po prvem delu tekmovalja, ki se bo zaključilo v soboto in nedeljo v Gorici in Vidnu, vodi pokrajinska reprezentanca Pordenona (23 točk) pred Trstom (21), Vidmom (19) in Gorico (17). Vsekar pa je boj za osvojitve prvega mesta še odprt, saj bo na sprednjem položaju, košarka, streljanje, hitrostno in umetnostno kotkanje, judo, plavanje, odbojka in tenis.

Dostoj je reprezentanca Pordenona zmagala v moški telovadbi, nogometu in kolesarstvu, ekipa Trsta je zmagala v ženski telovadbi in namiznem tenisu (tu so nastopili tudi predstavniki Krasa in Sokola). Videmčani so se uveljavili v bezboli in softbolu ter v ženski atletiki. Goriziani pa so bili uspešni v moški atletiki.

NOGOMET

V nogometni podzvezi Nova Gorica

Prvenstvo mladincev v polnem razmahu

Nogometno prvenstvo mladincev je v polnem razmahu. Začelo se je tekmovalje za mladinski pokal Jugoslavije in pa podvezno prvenstvo.

Za pokal ZMS so bili doseženi sledeči rezultati: Tolmin — Renče 0:4, Vipava — Primorje 0:3, Vozila — Bilje 3:0.

Mladina Renče je dosegla izreden uspeh na gostovanju, ekipi Vipave in Bilji pa nista nastopili ter sta predali tekmo b.b. kar je res nedogovorno.

Za preostale ekipe bo naslednje mladinsko pokalno kolo v sredo, 26. septembra in to Renče — Vozila ter Vodic — Adria. NK Primorje iz Ajdovščine bo prost.

Za klubsko prvenstvo so bila že odigrana tri kola ter vodijo mladinci Adrie s 6 točkami ter Vozila s 4 točkami in tekmo manj. Od 10 klubov tekmuje 7 mladinskih ekip, niker sta Brda in Cesta 2. junija za prvo leto obstoja oproščena, med-

skrivnost.

«Kaj mi svetujete?» je vprašal obupani don Angelo Cannada. «Plačajte, in to takoj, lahko pa daste tudi denar meni...» Cannada ni bil voljen plačati, govoril je menihu, da si je z muko pridobil vse, kar ima. Menih je pogledal njegovega še majhnega otroka in rekel na način, ki je na Siciliji zelo aluziven: «Čudovit otrok, videti je kot živ.»

To je pomenilo: morda čez kak dan ne bo več živ! Menih je odšel, pred tem pa je rekel: «Ko boste spremenili mišljenje, me pokličite.»

Angelo Cannada ni spremenil mišljenja. 25. maja 1958 je odšel z avtomobilom z ženo, otrokom, soferjem in soboraro na neko svoje posestvo. Pred večerom se je vračal v mesto. Na cesti je skočila četverica iz grma. Imeli so maske iz črnih nogavic. Četiri ni imel samo na glavi, temveč tudi na rokah črne nogavice. Imeli so kratke puške s priskesanimi cevmi, zaustavili so avtomobil, izvlekli Cannada in ga odvlekli v grmovje. Ostale so zadržali v avtomobilu. Iz grmovja je odjeknilo nekaj strelav.

Ko je žena končno lahko stekla tja, je našla moža v mlaki krvi, banditov pa ni bilo več. Izginili so v noči. Niso ubili otroka, temveč samega don Angela. Toda s tem zadeva še ni bila končana.

Cannadova vdova se je spovedovala pri starem fra Carmelu nekaj dni po moževi smrti. Spovednik ji je zastavil vprašanje: «Ali ste prejeli novo pismo?»

Začudila se je, ker je bila zares prejela izsiljevalno pismo, v katerem so zahtevali 10 milijonov, ki jih pokojnik ni hotel plačati.

«Kaj nameravate?» je vprašal spovednik.

Zena je dejala, da ne more plačati vsega naenkrat. Rekla je, da bi plačala 500.000 lir. Menih je skozi rešetke spovednice šepetal:

KOLEŠARSTVO

PRESENETLJIVA ZMAGA CHIAVOTTIJA MACAROL (ADRIA) NA ŠESTEM MESTU

Izredno visoka poprečna hitrost - Dirka se je odločila par kilometrov pred ciljem

Na nedeljskem neuradnem kolesarskem prvenstvu veteranov treh Benečij je nepričakovano zmagal furlanski kolesar Chiavotti, ki je prišel od izraza v zadnjih starih kilometrih dirke in premagal vse konkate za končno zmago. Izredno naporna dirka, katere so se udeležili res najboljši predstavniki iz Furlanije - Julijske krajine, Veneta in Tridenta, se je pričela v Barkovljah in je preko Sesslana šla v Dobberdob, kjer so tekmovalci prevozili dva kroga, nato pa je pri Sesslanu zavila na Trbiško cesto, pri Opčinah proti kamnolomu Facanoni in se nad Lonjerjem spustila proti Ključu ter vse do končne cilja pri Lovcu. Nastopilo je 55 kolesarjev, med katerimi so bili tudi vsi štirje predstavniki lonjerske Adrie.

Mirno lahko trdimo, da so se lonjerski predstavniki odrezali res dobro. Vižintin je bil med pobudniki prvega bega, ki se je pričel pri Sesslanu in je trajal dobrih štirideset kilometrov. Bonanno, ki je šel na sprednjem položaju, saj mi ni uspelo priti s prvimi na cilj.

Potem ko je glavni ujeta ubežnik, sta se po naporni Trbiški cesti podala v beg Tosato in Grigoletto, ki sta imela kakih sto metrov prednosti pred zasledovalci, med katerimi so bili najkakovitejši Salvatico, Macarol, Maver in deželni pravak Santomi. Zgledalo je, da se bo glavina od trenutka do trenutka razgrala, proti vsem pričakovanjem pa so kolesarji ostali skupaj vse do Facanoni in so začeli složno vzpon po Bazoviški cesti. Padovska kolesarja, ki sta bila še vedno prva, sta popolnoma zgrešila menjava in sta zaradi napora opesala, tako da ju je glavina ujela. Začeli so se napadati in protinapadati, vendar pa se položaj ni spremenil vse do višine Lonjerja. Tu pa je nenadoma prešel v ospredje mladi Chiavotti, ki je v splošnem presenečenju pridobil pet sekund prednosti, katere je obdržal vse do končnega cilja, kjer je zaslužen zmagal. Reakcija za njegovim hrbtom je bila huda, vendar je le Mion pridobil par metrov, medtem ko je skupina dvajstih kolesarjev skupno opravila kajenji sprint, kjer je bil najhitrejši Tosato, na četrto mesto pa se je uvrstil Bergamasco, prvi med Tržačani, ki je opravil res odličen dirki. Peti je bil Giustina, ki je prvi nastopil po daljši bolezni, šesti pa Macarol, kateremu ni uspelo

tečaj saj je bila proga kot nalašč zanj, posebno v zadnjem delu dirke. V zaključni fazi tekmovalja je bil med najbolj aktivnimi Macarol, katerega so v zadnjem kilometru izdali krči, tako da se je uvrstil kmaj na šesto mesto. Maver pa je bil prvi vodja celotne ekipe, saj je s svojo izkušnostjo vodil svoje mlajše tovariše, istosčasno pa je bil med najnevarnejšimi kandidati za prvo mesto.

Dirka se je pričela z izredno hitrim tempom, saj so kolesarji od Barkovljah do Sesslana vozili s p. h. približno šestdeset kilometrov na uro. Kljub temu pa je Vižintinu, Grančampiju in dvema padovskima kolesarjema uspelo iti in si do Dobberdobra nabrati minuto in pol prednosti, ki pa je nato začela plahneti in beg se je zaključil pri Stivanu. Vižintin je svoj beg komentiral takole: «Bil sem v dobri formi in sem se zato spustil v podvig, ki bi se lahko tudi dobro končal, če bi le bila še dva kolesarja skupno z nami na begu. V finalu pa sem drago plačal svoj napor, saj mi ni uspelo priti s prvimi na cilj».

Potem ko je glavni ujeta ubežnik, sta se po naporni Trbiški cesti podala v beg Tosato in Grigoletto, ki sta imela kakih sto metrov prednosti pred zasledovalci, med katerimi so bili najkakovitejši Salvatico, Macarol, Maver in deželni pravak Santomi. Zgledalo je, da se bo glavina od trenutka do trenutka razgrala, proti vsem pričakovanjem pa so kolesarji ostali skupaj vse do Facanoni in so začeli složno vzpon po Bazoviški cesti. Padovska kolesarja, ki sta bila še vedno prva, sta popolnoma zgrešila menjava in sta zaradi napora opesala, tako da ju je glavina ujela. Začeli so se napadati in protinapadati, vendar pa se položaj ni spremenil vse do višine Lonjerja. Tu pa je nenadoma prešel v ospredje mladi Chiavotti, ki je v splošnem presenečenju pridobil pet sekund prednosti, katere je obdržal vse do končnega cilja, kjer je zaslužen zmagal. Reakcija za njegovim hrbtom je bila huda, vendar je le Mion pridobil par metrov, medtem ko je skupina dvajstih kolesarjev skupno opravila kajenji sprint, kjer je bil najhitrejši Tosato, na četrto mesto pa se je uvrstil Bergamasco, prvi med Tržačani, ki je opravil res odličen dirki. Peti je bil Giustina, ki je prvi nastopil po daljši bolezni, šesti pa Macarol, kateremu ni uspelo

1. kolo:
Adria — Vozila I
Vozila II — Brda
Vodic — Bilje
Prosta bo ekipa Renč.

2. kolo:
Vozila I — Vodic
Brda — Adria
Renče — Vozila II

Prosta bo ekipa pionirjev Bilje. Razveseljivo je, da so na Gorickem začeli polagati več pozornosti na mladinski nogomet. Tako bo še to jesen področno šolsko prvenstvo v malem nogometu med vsemi 12 osemletniki občine Nova Gorica ter bo tako tekmovalje na območju občin Tolmin, Ajdovščina ter Idrija.

Pozdraviti je treba tudi prizadevanje nogometne podzveze Nova Gorica, ki se trudi, da bi igralci, funkcionarji in trenerji iz Goriske dobro poznali pravila nogometne igre ter tekmovalne pravilnike. Prav tako nepoznavanje večkrat povzroči nepotrebne nesporazume in napetosti ter pritožbe.

R. Varl

NA DIRKI ZA VN ŠPANJE

Premagani favoriti

MADRID, 24. — Na mednarodnih motociklističnih dirkah za VN Španije so bili skoraj vsi favoriti premagani. Dirko je označevala tudi velika premoč japonskih strojev, saj so jamahe zasedle prva mesta kar v treh razredih, pobrale pa so tudi skoraj vsa ostala boljša mesta. V kategoriji 250 ccm je ta japonska tovarna osvojila vseh prvih pet mest, v 350 ccm pa celo vseh prvih deset mest.

Med ostalimi tovarniki se je tokrat izkazala le MV Agusta, kateri je Anglež Phil Read pridobil prvo mesto v kategoriji 500 ccm na prvi hiša Kreidler z zmago Nizozemca Vriesa v najmanjšem razredu 50 ccm.

TOTOIP

1. — 1. Idroscalo 2

2. — 1. Elota 2

3. — 1. n. v.

4. — 1. Maslova 1

5. — 1. Persifal 1

6. — 1. Orbec 2

7. — 1. Malibu 1

8. — 1. Epos 1

9. — 2. Kaplan 1

KVOTE:

10 — 766.738 lir

9 — 29.600 lir

PRVENSTVO TREH BENEČIJ

ODBOJKA

Zahodnokraško področje 13. ŠŠI

Kras zmagovalec moškega turnirja

Tekmovanja so se udeležile tri sesterke

V petek zvečer so bila v Zgodniku tri kvalifikacijska srečanja v moški odbojki v okviru 13. ŠŠI. Sodelovali so sesterke Kontovela in dve postavi domačega Krasa. Kot je bilo pričakovati, je končno prvo mesto (in s tem vstopnico za nastop v finalnem delu) pripadlo prvi postavi Krasa, čeprav sta vrste Kontovela ob tej priliki ojačala Zadnik in Ušaj, ki sicer nastopata za barve Krasa. Prikazana igra ni bila na zadovoljivi tehnični ravni, to pa predvsem zaradi močnega vetra, ki je preprečil vsako tehnično kombinacijo. Sodelujoče ekipe pa so pokazale dobro mero borbivosti, kar je ogrelo številne gledalce.

V prvi tekmi večera bi druga postava Krasa kmalu pripravila presenečenje: odbojkarji Kontovela se niso znašli in domačini so to zmedo izkoristili ter osvojili prvi set brez večjega naprežanja. Drugi set je bil bolj izenačen, dokler ni Kras odločno povedel kar s 14:11. Kazalo je, da je usoda Kontovela zapeta, vendar se jim je uspelo izmazati in izenačiti stanje v setih. Odločilni set je potekal ob premoči sesterke Kontovela, ki si je zagotovila v svojo korist prvi dve točki večera.

Zatem sta se spoprijeli prva in druga ekipa Krasa. Tekma je bila nezanimiva in uspeh prvega moštva »belordečih« ni bil nikoli v dvomu.

Za dodelitev prvega mesta je bilo odločilno srečanje med ekipama Kontovela in Krasa A. Kontovenci (kljub nekaterim dobrim posameznikom) niso mogli priti domačinom do zvega. Kras je pokazal bolj homogeno in boljšno skupno igro, kar je privedlo do odločilne prednosti za Krasovce. Le proti koncu drugega seta se je Kontovel uspešno postavil po robu razigranim domačinom, vendar je bilo premalo, da bi lahko ogrozili zmago predstavnikov zgornje občine.

Izidi:
Kontovel — Kras B 2:1 (5:15; 17:15; 15:6)

Kras A — Kras B 2:0 (15:9; 15:6)

Kras A — Kontovel 2:0 (15:5; 15:12)

Postave:
Kras A: B. I. in R. Milič, Z. Simoneta, Guštin, Vesnaver, Škrk, Kobal in Bitezničnik.

Kontovel: Kafol, B. in E. Starc, Danev, Milič, Nabergoj, Lisjak, Pertot, Ušaj in Zadnik.

Kras B: I. L. in M. Milič, Spalcar, Starc, Marušič, I. in M. Budin, Pegan, Grilanc in B. Simoneta.

OB 75-LETNICI PD SLOVAN IN 25-LETNICI SPOMENIKA PADLIM V NOB

Ženski odbojarski turnir v Padričah se je zaključil z zmago ekipe Brega

Tekme je v obeh dneh močno oviralo slabo vreme

V okviru kulturnih praznov 75. letnice ustanovitve prosvetnega društva Slovan iz Padrič in 25-letnice postavitve spomenika padlim v NOB so domači organizatorji priredili tudi odbojarski turnir za članice. Sam turnir je dobro uspel, čeprav domačini to pot niso imeli sreče z vremenom.

Prav neprimernemu vremenu moramo pripisati sobotno medlo in nezanimivo odbojko. Ne glede na okoliščine, turnir ni prinesel nobenih presenečenj. Po pričakovanju so zmagale zastopnice Brega. V nedeljo ni prišlo do že tradicionalnega sklenjenega spopada med Dolinčankami in Borom, je slednji nastopil s svojo drugo sesterko. Po zmagi v Bazovici za »Pokal bazoviških žrtv« je to že druga zmaga Brega na domačih turnirjih v osmih dneh.

Kontovel — Bor 2:0 (15:3; 15:13)

V prvi izločilni tekmi je Kontovel zaslužen odpravil Bor po samo dveh setih igre. Tržačanke so bile v prvem nizu daleč slabši nasprotnik kar najbolje pričajo osvojevalne točke. Veliko bolj izenačen je bil drugi del igre. Kontovelke so bile v odločilnih posegih bolj pri sebi in so si tako zasluženo priborile nastop v sklenjenem spopadu.

Breg — Sloga 2:0 (15:2; 15:13)

Srečanje med Bregom in Slogo je bilo zrcalno podobno prvemu. Pri slogašicah se je krepko pokazala odsotnost njihove najboljšie igralke Lorelane Krapi. Dobešno porazen je bil prvi set, ko jim je uspelo zadeti v črno samo dvakrat. Domačinke so se žilavo upirale v drugem setu, kar jim je prineslo trinajst točk.

Sloga — Bor 2:1 (10:15; 15:9; 15:11)

To srečanje, ki je veljalo za 3., oziroma 4. mesto je bilo bolj zanimivo kot sobotni

Uredništvo, uprava, oglašni oddetek,
TRST, Ul. Montecchi 6 P 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica
GORICA, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82
Naročnina
Mesečno 1.350 lir — vnaprej: polletna 7.500 lir, celoletna 13.500 lir.
Letna naročnina za inozemstvo 19.500 lir, za naročnike brezplačno revija »Dan«.
V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, za zasednike mesečno 18.—
letno 180.— din za organizacije in podjetja mesečno 22.— letno 220.— din
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6

25. septembra 1973

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 50101-603-45361
«ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglaš Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančni 300, upravnih 300, legalni 400, osmrtnice in sošalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržsko in goriško pokrajino se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiske ZIT - Trst

V Kopru in v Cerknem proslavi 30-letnice vstaje na Primorskem

(Nadaljevanje s 1. strani)

in da sam ustvarja pogoje za svojo socialno osvoboditev.

Tu je treba iskati tudi odgovor na vprašanje, zakaj so na tem področju organizacije, kakor so komiteji delavskega bratstva oziroma delavske enotnosti tako hitro rasli v izredno važen instrument skupnega boja slovenskega in italijanskega ljudstva od Furianje in Benecije, predvsem pa v delavskih središčih Trsta, Milja in Tržica. Iz njih so množično prihajali borci v italijanske in slovenske brigade, za željo, da se fašizem izkorenini v vseh svojih pojavnih oblikah in manifestacijah. Kajti fašizem je enako neusmiljeno obračunal z vsemi, ki so mislili napredno, pa naj so bili Italijani ali Slovenci, posebno če so bili delavci. Iz tistih razlogov je razumljivo, zakaj tudi najtežje preizkušnje in pritiski, kakor so bili na primer tu svojačasni monsturni procesi proti bivšim udeležencem v narodnoosvobodilnem in antifašističnem gibanju, v bistvu niso mogli razdreti zvez in medsebojnega zaupanja, ki je bilo vzpostavljeno v bazi dveh sosednih narodov in nemalokrat preizkušeno v obojebojenem boju.

Naravno je, da se ob trenutkih, kakršni je danes, ozremo tudi na pot, ki smo jo prehodili v naši socialistični graditvi. To nam pomaga, da pravilneje ocenimo svoje uspehe pa tudi slabosti in da utrdimo osnovne smeri za nadaljnja snavljanja. Tudi brez poznanja podrobnejših statističnih podatkov, si človek kaj lahko ustvari sliko o napredku, ki ga je v okviru Slovenije doseglo delovno ljudstvo Primorja in slovenske Istre. Nova luka, vrsta tovarn, med katerimi je tovarna Tomos po pravici ponosna zavojlo dejstva, da je med prvimi našimi podjetji, ki je svoje poslovne odnose z inozemskimi podjetji razvila v uspešno industrijsko kooperacijo. Moderni hoteli, sodobne ceste, nove šole in dobro opremljene bolnice ravno tako dokazujejo velik napredek tega področja.

Dinamični gospodarski in družbeni razvoj je omogočil hiter vzpon iz zaostalosti in vključitev vzhodno področje med najbolj razvite predele Socialistične republike Slovenije. Naj navedem o tem le dva podatka. Na primer, ob osvojitvi je bil narodni dohodek na prebivalca tega področja 40 od sto manjši od slovenskega povprečja, danes pa je za 46 od sto nad povprečjem narodnega dohodka na prebivalca v republikah. Ali pa: 1955. leta je znašala udeležba narodnega dohodka tega področja le 2,1 od sto od celotnega narodnega dohodka v Sloveniji, leta 1972 pa več kot dvakrat toliko (4,71 od sto). To ne pomeni, da je to področje in njegovo gospodarstvo brez problemov. Med njimi so nekateri tudi resni. Predvsem gre za potrebo vsestranskega formiranja kadrov, za potrebo temeljitejših posegov na področju infrastrukture, pa tudi za bolj harmonični razvoj gospodarstva. Zagotovitev hitrejši in stalne rasti proizvodnosti dela ni nič manj pomembna naloga. Ni dvoma, da je ključ za doseg tega cilja predvsem v razvijanju takih družbeno-ekonomskih odnosov, ki bodo stalno zagotavljali politični, ekonomski in gmojni interes posameznika in kolektiva za stalno dvigovanje proizvodnosti dela in njegovega nadaljnjega humaniziranja.

Ni dvoma, da taki rezultati ne bi bili možni, če tudi ostala Slovenija in vsa področja Jugoslavije ne bi hitro napredovali, čeprav tudi odprtost daje prispeva svoje k hitrejšemu razvoju na obeh straneh meje. In prav je, da je tako. Če bi odprta meja prinašala stagnacijo in zastojanje, bi to pomenilo, da je avtarhija boljša. Vemo pa iz lastne izkušnje, da je prav odprtost gospodarstva za široko mednarodno sodelovanje dejavnik, ki odlično vpliva na pospeševanje njegove lastne rasti in sposobnosti za nastop na mednarodnem trgu, seveda pod pogojem, da se blagovna menjava in ekonomsko sodelovanje vrši na osnovi dejanske enakopravnosti in obojestranske koristi.

Prav je, da ob tej priložnosti ugotovimo, da je socialistična Jugoslavija stalno zmanjševala razliko v stopnji svoje razvitenosti v odnosu na dežele zahodne Evrope, in sicer hitreje kot pa dežele vzhodne Evrope. Tako je po podatkih Zveznega zavoda za družbeno planiranje v teku desetletja 1960-70 ta razlika zmanjšana za več kot pol procenta. 1960. leta je bilo namreč povprečje razvitenosti 2,18 krat, leta na 1,85 krat. Pozitivna razlika 0,33. Premik sicer ni velik, toda važna je smer njegovega kretanja. Podoben pojav opazimo, če primerjamo jugoslovanski nacionalni dohodek na prebivalca s svetovnim povprečjem. 1953. leta je bil jugoslovanski nacionalni dohodek na prebivalca za 46 od sto nižji, 1960. pa za 18 od sto višji od svetovnega povprečja. Premiki sicer niso veliki, toda važna je smer kretanja. Naj dodam, da ta pojav opazimo le pri manjšem številu dežel v razvoju, kar vsekakor potrjuje uspeh naše razvojne politike.

Vse to govori, da rastejo sposobnosti SFR Jugoslavije, da aktiv-

no deluje v mednarodni delitvi dela. In ona te možnosti tudi izkorišča. O tem govori število držav, s katerimi trgujemo in raznovrstnost, kakor tudi vedno višji odstotek visoko obdelanih proizvodov v celokupnem izvozu. Zelo pomembno je, da hitro raste tudi izvoz opreme in angažiranje jugoslovanskih podjetij v inozemstvu. Kot kreditiratelj teh dejavnosti vedno pogostejše nastopajo tudi mednarodne finančne institucije, kot so Mednarodna banka za razvoj, Mednarodni monetarni fond, ali pa podjetja in kreditnem odnosu izvajajo skupne projekte z inozemskimi podjetji. Seveda imamo tudi probleme. Gre predvsem za potrebo hitrejšega razvoja energetske in odličnejše naslonitve celotnega gospodarstva na lastna naravna bogastva, za h rejšji razvoj našega pomorskega gospodarstva in smotnejše koriščenje prdnosti geografskega položaja naše dežele; za odličnejšo povezavo Jugoslavije in posebej Slovenije s svetovnimi komunikacijami, prek razvoja suhozemnih in vodnih poti in iz izgradnje vodov za prenos nafte, plina itd., za enakomernijo prisotnost svetovnih regijonov v naših trgovskih izmenjavah. Ni treba posebej poudarjati, da večja udeležba dežel v razvoju predstavlja ne samo ekonomski, ampak tudi politični imperativ. Če odločno ne obrnemo smeri kretanja k povezanju dežela dežel v razvoju v naši zunanji trgovini, utegne mednarodni ekonomski položaj biti pod vse večji pritiskom razvitejših dežel, predvsem pa integriranih regionalnih orjakov in transnacionalnih korporacij.

Ni treba posebej poudarjati, da materialni razvoj ni sam sebi namen. Pomemben je predvsem iz dveh vidikov: da razvija proizvodne sile in dviga splošen blagor in pa da krepki materialno osnovo družbenega samoupravljanja, to se pravi, da ustvarja tudi materialne pogoje, v katerih bo delovni človek na svojem delovnem mestu osnovni dejavnik v odločanju o lastnem družbenoekonomskem položaju in v razpolaganju z dohodkom, vključno z razširjeno reprodukcijo.

Bilo je potrebno skoraj petindvajset let po predaji tovarn delavcem, da bi delavsko samoupravljanje do končno prestopilo prap tovarn in postalo osnova za celoten družbeno-politični sistem. Šele z novo ustavitvijo, o katere osnutku teče zelo intenzivna javna razprava z množično udeležbo delovnega ljudstva, se nekako zaostrjuje proces revoliucionarnega razvoja samoupravnega socializma pri nas. Z novo ustavo se vgrajujejo v zgradbo odločujoči novi elementi, ki pomenijo bistven korak naprej v uresničevanju osnovnega cilja družbenega samoupravljanja: osvoboditev dela in razvoj neposredne socialistične demokracije v pogojih družbene lastnine na sredstvih za proizvodnjo.

S sprejetjem nove ustave seveda delo še zdaleč ne bo končano. Čaka nas predvsem naloga, da stavbami določimo samoupravno vsebino odločanja, z enakopravnim sodelovanjem vsakega zruženega proizvajalca in člana naše samoupravne družbene skupnosti. To pa bo mogoče le, če se vzame kot izhodišče in osnovni cilj uresničevanje pravice in odgovornosti vsakogar, tako zruženega proizvajalca ter organov samoupravljanja v posamezni temeljni organizaciji zruženega dela in njihovih asociacijah, kakor tudi njihovih delegacij in delegatov v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in nosilcev družbenih pooblastil v izvršnih in upravnih državni organih.

Danes je že vsakomur jasno, da samoupravljanje lahko funkcionira normalno le kot sistem vzajemnih pravic in odgovornosti v okviru dobrovoljno zruženega dela in učinkovitih organov samoupravne delavske in državne kontrole.

Nova ustava mora postati osnova in okvir celotnega družbenega in političnega delovanja in uresničevanje samoupravnih pravic in dolžnosti in vir za izdelavo statutov samoupravnih krajevnih in proizvodnih skupnosti.

Jasno je, da pri tem nikakor ne gre za svoje vrste pravno reguliranje odnosov. Osnovno je, da se izdelajo idejno - politične dolgoročne perspektive samoupravnega razvoja na vseh področjih družbene dejavnosti in za daljše preciziranje vloge državnih organov.

Dr. Anton Vratuša je nato ponovno prešel na obravnavanje mednarodnih odnosov in je tako govoril o četrti konferenci nevrščenih držav ter o konkretni opredelitvi pojma nevrščenosti. Dr. Vratuša je nadaljeval:

Kar se Jugoslavije tiče, zanjo so principi nevrščenosti tudi osnovna konkretna zunanje politike. Naj navedem za ilustracijo le primer, ki je na mvsem najbližji, je dejal Vratuša. Gre za politiko, ki je vodi Jugoslavija do sosednih držav. Vsi vemo, da se politika dogreva sosedstva, miroljubne koeksistence in aktivnega sodelovanja najkonkretnije prevečja prav v odnosih s sosedji. Jugoslavija je odprta za vse oblike enakopravnega sodelovanja, za vsestransko izmenjavo dobrin in za široke komunikacije ljudi z ene in druge strani meje. Zato smo sprožili iniciativo za posebne olajšave za razvoj maloobsejnega blagovnega prometa in svobodnih komunikacij ljudi. Ker sta za realizacijo teh ciljev potrebna dva, pogoj na vseh mejah pa niso isti, so seveda na raznih mejah različne.

Posebno vlogo v zvezi s tem imajo narodnostne manjšine. Znanja je želja Jugoslavije, naj bi manjšine povsod bile mesto zblizevanja med sosednimi deželami. Da pa bi narodnostne manjšine v resnici lahko opravile tako vlogo, morajo imeti pogoje za enakopraven in samostojen razvoj kot etnična skupnost. To pa se lahko zagotovi z mednarodnimi pogodbami in konvencijami, kakor tudi z nacionalno zakonodajo.

Jugoslavija s pridom uporablja obe poti. Kar se tiče naše ustanove in zakonodaje, o tem seveda suvereno sami odločamo. Osnutek nove slovenske ustave vnaša pomembne nove elemente, kot predvideva, da ne rešimo naloga, samoupravnim narodnostnim skupnostim, da tudi same in ne samo večinski narod, samostojno spremljajo, skrbijo in dajejo pobude za razvijanje svoje narodne kulture na področju vzgoje in izobraževanja, narodnostnega tiska, gospodarskega položaja, v narodnostno svobodnih občinah, razvijanju stikov z matičnim narodom zaradi svojega kulturnega in jezikovnega razvoja.

Ni dvoma, da je za uresničenje teh in drugih ciljev posebno pomembno ustanavljanje omejenih projektov, ki pospešujejo mednarodno delitve dela. Isto velja za vključevanje v razvojne projekte sosednih omejenih projektov, skupno znanstveno in tehnično razvojno sodelovanje, skupni projekt omejenega prostorskega obratovanja in zaščite človekovega okolja in podobno. Vse te možnosti predstavljajo plod naših stalnih pobud v odnosih s sosednimi deželami.

V Cerknem, na velikem zborovanju borcev in aktivistov enot, ki imajo domov v idrijski občini, pa je govoril sekretar sekretariata CK ZKS Franc Selinc, ki je podal obsežen tridesetih let po priključitvi Primorske k Jugoslaviji. Tudi Selinc se je dotaknil vprašanj odnosov z Italijo ter nato obsodil zadnje protislovenske izpade na Koroskem.

«V odnosih z Italijo — je dejal Franc Selinc — so stane številne vezi, utrjene je plodno sodelovanje, ki je lahko zgled, kako je z realno politiko vzajemnega upoštevanja korektnosti, spoštovanja enakopravnosti, o zemeljske nedotakljivosti in navmeševanja v notranje zadeve mogoče urejati številne probleme. Seveda vse ni slo in ne gre gladko in brez ovir. Potrebno je bilo veliko državniške treznosti in poguma, odrekanje in dejavnega prepričevanja, da smo premostili preteklost in vzpostavili na naših mejah odnose prijateljstva.

Ljudje na obeh straneh meje, Slovenci in Italijani, posebej se narodnostne skupine, so ogromno prispevali k ustvarjanju oziroma razumevanju in k spoznanju o nujnosti in koristnosti prijateljskega sodelovanja. Doseganje vezi med prebivalstvom in pokrajina na obeh straneh bo treba pomnožiti z novimi: industrijskim sodelovanjem, skupnimi naložbami v gospodarske objekte in infrastrukturo, v turizem, v boljše izkoriščanje vodnih bogov. Nujni bodo skupni dogovori za varstvo okolja, o prostorskem načrtovanju in drugem. Izboljšati bo treba komunikacije, modernizirati železnice in tako še bolj olajšati prehod ljudi in blaga preko državne meje.

Pogoj za tako dejavno sodelovanje na raznih področjih je skupen boj proti različnim iredentističnim silam, ki poskušajo skaltiti odnose med Italijo in Jugoslavijo ter vnesti nemir in negotovost ob meji. Te sile poskušajo odpirati vprašanja, ki so jih odnosi med državama in življenje ob meji že zdavnaj premagali. Dejavnost teh sil je naperjena tudi proti sedanjim pozitivnim procesom v Evropi in se povezuje s tistimi v Avstriji, ki ob mnogo večji popustljivosti oblasti divjajo in strahujejo Slovence na Koroskem na način, kakor so to počeli nacisti in fašisti pred selitvijo. Demokratična in kulturna javnost ne sme dovoliti, da se veliko-nemškega nacionalizma vržejo temno senco na vstopnico, ki jo je Avstrija dobila za vstop v skupnost zruženih narodov tega sveta.

Pogoj za tako dejavno sodelovanje na raznih področjih je skupen boj proti različnim iredentističnim silam, ki poskušajo skaltiti odnose med Italijo in Jugoslavijo ter vnesti nemir in negotovost ob meji. Te sile poskušajo odpirati vprašanja, ki so jih odnosi med državama in življenje ob meji že zdavnaj premagali. Dejavnost teh sil je naperjena tudi proti sedanjim pozitivnim procesom v Evropi in se povezuje s tistimi v Avstriji, ki ob mnogo večji popustljivosti oblasti divjajo in strahujejo Slovence na Koroskem na način, kakor so to počeli nacisti in fašisti pred selitvijo. Demokratična in kulturna javnost ne sme dovoliti, da se veliko-nemškega nacionalizma vržejo temno senco na vstopnico, ki jo je Avstrija dobila za vstop v skupnost zruženih narodov tega sveta.

Dr. Anton Vratuša je nato ponovno prešel na obravnavanje mednarodnih odnosov in je tako govoril o četrti konferenci nevrščenih držav ter o konkretni opredelitvi pojma nevrščenosti. Dr. Vratuša je nadaljeval:

Kar se Jugoslavije tiče, zanjo so principi nevrščenosti tudi osnovna konkretna zunanje politike. Naj navedem za ilustracijo le primer, ki je na mvsem najbližji, je dejal Vratuša. Gre za politiko, ki je vodi Jugoslavija do sosednih držav. Vsi vemo, da se politika dogreva sosedstva, miroljubne koeksistence in aktivnega sodelovanja najkonkretnije prevečja prav v odnosih s sosedji. Jugoslavija je odprta za vse oblike enakopravnega sodelovanja, za vsestransko izmenjavo dobrin in za široke komunikacije ljudi z ene in druge strani meje. Zato smo sprožili iniciativo za posebne olajšave za razvoj maloobsejnega blagovnega prometa in svobodnih komunikacij ljudi. Ker sta za realizacijo teh ciljev potrebna dva, pogoj na vseh mejah pa niso isti, so seveda na raznih mejah različne.

Dr. Anton Vratuša je nato ponovno prešel na obravnavanje mednarodnih odnosov in je tako govoril o četrti konferenci nevrščenih držav ter o konkretni opredelitvi pojma nevrščenosti. Dr. Vratuša je nadaljeval:

Kar se Jugoslavije tiče, zanjo so principi nevrščenosti tudi osnovna konkretna zunanje politike. Naj navedem za ilustracijo le primer, ki je na mvsem najbližji, je dejal Vratuša. Gre za politiko, ki je vodi Jugoslavija do sosednih držav. Vsi vemo, da se politika dogreva sosedstva, miroljubne koeksistence in aktivnega sodelovanja najkonkretnije prevečja prav v odnosih s sosedji. Jugoslavija je odprta za vse oblike enakopravnega sodelovanja, za vsestransko izmenjavo dobrin in za široke komunikacije ljudi z ene in druge strani meje. Zato smo sprožili iniciativo za posebne olajšave za razvoj maloobsejnega blagovnega prometa in svobodnih komunikacij ljudi. Ker sta za realizacijo teh ciljev potrebna dva, pogoj na vseh mejah pa niso isti, so seveda na raznih mejah različne.

Dr. Anton Vratuša je nato ponovno prešel na obravnavanje mednarodnih odnosov in je tako govoril o četrti konferenci nevrščenih držav ter o konkretni opredelitvi pojma nevrščenosti. Dr. Vratuša je nadaljeval:

Kar se Jugoslavije tiče, zanjo so principi nevrščenosti tudi osnovna konkretna zunanje politike. Naj navedem za ilustracijo le primer, ki je na mvsem najbližji, je dejal Vratuša. Gre za politiko, ki je vodi Jugoslavija do sosednih držav. Vsi vemo, da se politika dogreva sosedstva, miroljubne koeksistence in aktivnega sodelovanja najkonkretnije prevečja prav v odnosih s sosedji. Jugoslavija je odprta za vse oblike enakopravnega sodelovanja, za vsestransko izmenjavo dobrin in za široke komunikacije ljudi z ene in druge strani meje. Zato smo sprožili iniciativo za posebne olajšave za razvoj maloobsejnega blagovnega prometa in svobodnih komunikacij ljudi. Ker sta za realizacijo teh ciljev potrebna dva, pogoj na vseh mejah pa niso isti, so seveda na raznih mejah različne.

Dr. Anton Vratuša je nato ponovno prešel na obravnavanje mednarodnih odnosov in je tako govoril o četrti konferenci nevrščenih držav ter o konkretni opredelitvi pojma nevrščenosti. Dr. Vratuša je nadaljeval:

Kar se Jugoslavije tiče, zanjo so principi nevrščenosti tudi osnovna konkretna zunanje politike. Naj navedem za ilustracijo le primer, ki je na mvsem najbližji, je dejal Vratuša. Gre za politiko, ki je vodi Jugoslavija do sosednih držav. Vsi vemo, da se politika dogreva sosedstva, miroljubne koeksistence in aktivnega sodelovanja najkonkretnije prevečja prav v odnosih s sosedji. Jugoslavija je odprta za vse oblike enakopravnega sodelovanja, za vsestransko izmenjavo dobrin in za široke komunikacije ljudi z ene in druge strani meje. Zato smo sprožili iniciativo za posebne olajšave za razvoj maloobsejnega blagovnega prometa in svobodnih komunikacij ljudi. Ker sta za realizacijo teh ciljev potrebna dva, pogoj na vseh mejah pa niso isti, so seveda na raznih mejah različne.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

KOŠARKA

NA «TURNIRJU PRIJATELJSTVA» NA KONTOVELU

Saba prva pred Marlesom

Tretje mesto je osvojil Bor, četrto pa Kontovel

SABA — Kontovel 35:25 (20:7)

SABA: Bertoli 2, Serza, Botteri 9, Gridel, Skerl 2, Cocco 2, Pignatelli 2, Benici, Simeoni, Nardon, Pittoni, Luca, Rossi 18, Reggente. KONTOTVEL: Bukavec 14 Ban 9, Čuk, Ukmar, Danec, Cernoli 2, E. mili, Starc, Štoka, Sedmak, Starc. V predtekmi turnirja sta se pomerili najmlajši ekipi SABA in Kontovela. Lukševi varovanci so slabo igrali, kar je nasprotniku dobro izkoristil in je dosegel precejšnjo prednost. Ves prvi polčas je praktično potekal v korist SABA, kjer je blestel odlični Rossi. Ta igralce je zelo iznajdljiv in obenem precej točen v metu na koš, saj je dosegel za svoje moštvo kar 19 točk.

Kljub temu se Kontoveci niso vedali in so se v drugem polčasu predstavili čisto v drugi lici. Naše vrste sta spretno uredila Bukavec in Ban, ki sta ustvarila nekaj lepih akcij, ki so navdušile občinstvo. Pohvala pa gre celotnemu moštvu, ki je sestavljeno iz pretežno mladih igralcev, ki zadnje čase zelo vestno trenirajo pod vodstvom Lukše.

Marles — Bor 44:28 (18:14)

MARLES: Komocar 11, Roka, Damsan 6, Havc, Meško 8, Zidar, Pokričev 4, Kramer, Jesenovc 2, Florjancič 11, Hohnjec 2. BOR: Furlan R. 4, Furlan B. 4, Race, Volk 9, Parovel 5, Mazuka F., Mazuka A. 6, Udovič, Dougan, Pegan, Gombač.

Prva izločilna tekma «Turnirja prijateljstva» je potekala med Marlesom in Borom. Tržačani so se od vsega začetka zagrizeno borili za vsako točko. Ti so s presingom ovirali dobro urejeno nasprotnikovo igro. Nato pa so jim Marlesovi igralci odgovorili s hitrimi protinapadi. Tekma je bila ves čas napeta in uravnovana, proti koncu pa je le prevladala večja uigranost Mariborčanov.

Pohvaliti moramo zagrizeno igro bororcev, ki se do zadnjega niso vzdali boljšemu nasprotniku.

SABA — Kontovel 55:21 (26:10)

SABA: Potocco 22, Pisetta 6, Checchi 5, Mechi 3, Gimona 15, Piccini 4, Simeoni, Cocco. KONTOTVEL: Starc K. 7, Regent 2, Bukavec, Majovski, Starc I. 2, Čuk 4, Perini 2, Nabergoj 1, Ukmar 3, Prašelj.

V drugi izločilni tekmi je kot favorit startala ekipa SABA. Kontovel se ji je v prvem delu igre spoštljivo upiral in v določenih trenutkih tudi vodil, toda neugrnost mladih slovenskih zastopnikov je spodbudila nasprotnika, ki je z lahko prevelj vaje igre v svoje roke in je narekaval svojo tempo do zmagovitega konca. Dodati pa moramo, da se je kontovelska ekipa, kateri je stal na čelu poztvovalci.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

V OKVIRU 13. SŠI

Drevi na Goriškem začetek namiznoteniškega turnirja

Turnir bo pri «Zlatem pajku» - Za dekleta vpisovanje še drevi

Drevi bo v Gorici v prostorih Prosvetne dvorane «Zlati pajek» prvi dan namiznoteniškega turnirja, ki ga organizira SZ Dom v okviru 13. SŠI za goriško pokrajino. Prvi dan tekmovalni zavzema vso žensko konkurenco (članice, mladinke, naraščajnice, ekipno in dvojice) ter mešane dvojice.

Tekme se bodo odvijale na treh mizah. V ženski konkurenci se je do sedaj prijavilo vsega skupaj šest deklet (vse SZ Dom): Elijana Bensa, Dolores Bensa, Loretta Maraž, Franka Mikluš, Loretta Mikluš in Liljana Roset.

Pri članicah in pri mladinkah bo nastopalo vseh šest deklet; pri naraščajnicah pa je prijavljena le Dolores Bensa.

Pri dvojicah in ekipno bodo zgoraj dekleta nastopala v sledečih postavah: Bensa Elijana — Maraž Loretta, Mikluš Franka — Mikluš Loretta, Roset Liljana — Bensa Dolores. V konkurenci mešanih dvojic je prijavljenih šest ekip, ki bodo nastopale v sledečih postavah: Bensa Dolores — Klanjšček Marko, Roset Liljana — Klanjšček Damjan.

Mikluš Franka — Prinčič Darij, Mikluš Loretta — Pavšič Rudi, Maraž Loretta — Morel Boris, Bensa Elijana — Komel Igor. Pričetek turnirja je predviden za 20. uro, turnir mešanih dvojic pa bi se moral pričetki ob 21.30.

Ker je pri dekletih za vpis še prostora, bo vpisovanje še drevi, pol ure pred pričetkom tekmovalni v Prosvetni dvorani ali pa med uradnimi urami na SPZ, Ul. Malta 2, telefon 24-95.

Vse tekmovalce organizator opozarja na točnost in na športno opremo. Jutri, v sredo, 26. 9. ob 20. uri (vedno v Prosvetni dvorani) bo 2. dan namiznoteniškega turnirja. Na sporedu bo namreč moška konkurenca, v kateri se je že prijavilo 20 tekmovalcev.

I. K.

PULJ, 24. — Zahodni Nemec Heihn je zmagal v etapni mladinski kolesarski dirki «Po Istrii». ZRN je osvojila tudi prvo ekipno mesto. 2. je bila Jugoslavija, 3. pa Italija.

Klavdij Starc, do kraja upirala boljše nasprotniku. Za pekoč poraz pa je kriva tudi odsotnost nenadomestljivega Bana, ki je zbolel.

Bor — Kontovel 45:40 (19:19)

BOR: Parovel 12, Macuka A. 8, Macuka F., Pegan, Volk 12, Udovič 2, Furlan R. 2, Furlan B. 9, Race, Dougan.

KONTOTVEL: Starc K. 18, Regent, Bukavec, Majovski, Perini, Starc I. 7, Čuk 10, Ukmar 5, Nabergoj I., Nabergoj A., Prašelj.

Naslednjega dne je bil na vrsti mali finale. Za tretje mesto sta se potegovali ekipa Bora in Kontovela. Od vsega začetka se je bil izenačen boj.

Drugi polčas je potekal v podobnem ritmu. Jasno je bilo, da bo prevladala ekipa, ki bo bolj pazljiva v obrambi in bolj točna ob metanju na koš. Izkušeni bororci so povedli v zadnjih minutah igre in le za las strli odprto poztvovalnih kontovce. Prav v teh zadnjih minutah se je spet poznala njih odsotnost Bana, ki bi s svojo prisotnostjo veliko pripomogel celotni ekipi in tudi rezultat bi bil bržkone drugačen.

Med domačini je izstopal Klavdij Starc, pri Boru pa Parovel in Volk. Na splošno pa moramo pohvaliti vse, kajti bili smo priča napeti, zanimivi in v določenih trenutkih tudi lepi igri.

Marles — SABA 41:49 (13:24)

MARLES: Roka, Damsan 7, Havc, Meško 7, Zidar, Pokričev 8, Komocar, Kramer 2, Jesenovc 8, Florjancič, Hohnjec.

SABA: Potocco 8, Mechi 8, Checchi 7, Gimona 24, Piccini 2, Pisetta 2, Simeoni F., Simeoni R., Cocco, Benici.

V finalni tekmi smo prisostvovali zagrizeni in obenem zanimivi košarki. Protagonist te tekme je bil igralec Saba Gimona, ki je za svoje moštvo dal kar 24 točk. Mariborčani pa proti tako zagrizenemu igralcu niso našli prave obrambe.

Kljub visoki prednosti SABA, igralci Marlesa niso vrgli puške v koruzo. Upirali so se z dolгим Florjancijem na čelu in se nevarno približali nasprotniku. Če ne bi te daj prizadevni igralci Marlesa pustili, bi visela zmaga v zbirku do poslednjega sodnikovega žvižga.

Po koncu tekme je spregovoril predsednik društva Kontovel, Lisjak, ki se je zahvalil vsem tistim, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da je turnir lepo uspel. Nadalje je želel, da bi se v bodoče prirejale podobne prijateljske turnirje, ki omogočajo mladim, da se med sabo spoznajo in navezujejo prijateljstvo.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA, ki je prejela pokal ŠD Kontovel.

Sledilo je nagrajevanje. Najvišje priznanje je šlo ekipi SABA,